

DE KRIJTMOLEN

School van de toekomst

Zorgplan

2016-2017

Molenwijk 8

1035 EE Amsterdam

tel: 020-6311560

www.obsdekrijtmolen.nl

ib.krijtmolen@openbaaronderwijsnoord.nl

Inhoudsopgave

1. Het zorgplan
 - 1.1 Doelen van het zorgplan
 - 1.2 Uitgangspunten

2. Taken en verantwoordelijkheden
 - De leerkracht
 - De zorgcoördinator
 - De directie

3. Verschillende fasen binnen de begeleiding
 - Begeleidingsfase 1 - begeleiding binnen de groep
 - Het groepsoverzicht
 - Analyse van de cito-toetsen
 - Het groepsplan
 - De zorgleerlingbespreking
 - De groepsbespreking
 - Begeleidingsfase 2 - begeleiding binnen de groep - extra ondersteuning
 - Begeleidingsfase 3 - begeleiding binnen de school - interne begeleiding m.b.v. zorgcoördinator
 - Begeleidingsfase 4 - multidisciplinaire begeleiding en het zorgbreedteoverleg
 - Route ZBO
 - Begeleidingsfase 5 -Externe ondersteuning
 - Begeleidingsfase 6 -Externe ondersteuning bovenschools

4. Leerlijnen
 - 4.1 Leerlijnen voor leerlingen die meer aankunnen dan de basisstof
 - 4.2 Leerlijnen voor leerlingen die uitvallen
 - 4.3 Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief
 - 4.4 Leerlingen met een arrangement

5. Aannamebeleid

6. De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen
 - 6.1 Zien
 - 6.2 Kijk

7. Sociale veiligheid in de groep
 - 7.1 Vreedzame school
 - 7.2 gedragsprotocol
 - 7.3 pestprotocol

8. Protocol dyslexie

9. Overgang naar het voortgezet onderwijs

10. Dossiervorming

11. Overig

1. Het zorgplan

Openbare basisschool De Krijtmolen vindt het belangrijk dat alle kinderen zich kunnen ontwikkelen naar hun eigen mogelijkheden. Wij hebben hier veel aandacht en zorg voor. Dit betekent dat wij ons inzetten om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van onze leerlingen en ze begeleiding bieden die aansluit bij die onderwijsbehoeften. Wij kijken naar de mogelijkheden van onze leerlingen in relatie tot de mogelijkheden van ons als schoolteam. Daarin zijn wij ambitieus. Wij streven ernaar het maximale uit onze leerlingen te halen zowel op de basisvakken taal en rekenen maar zeker ook op het creatieve, sociale en expressieve vlak.

De school beschrijft in dit zorgplan haar continuüm van onderwijs en zorg voor alle leerlingen. Dit plan is een werkplan en continu in ontwikkeling, o.b.v. wetgeving en/of nieuwe inzichten.

Mochten wij er ondanks onze inspanningen niet in slagen de juiste begeleiding te bieden, dan willen wij duidelijk zijn in onze mogelijkheden als school. In dit zorgplan beschrijven wij hoe wij handen en voeten geven aan onderwijs op maat, ofwel passend onderwijs.

OBS De Krijtmolen is een basisschool die valt onder SOON, Stichting Openbaar Onderwijs Noord, en is gelegen in de Molenwijk. De Molenwijk is een multiculturele wijk. Dit betekent dat de school veel verschillende nationaliteiten kent. In het schooljaar 2016-2017 telt de school 219 leerlingen, verdeeld over 11 groepen.

1.1 Doelen van het zorgplan

1. Transparantie en verantwoording richting ouders, bestuur, externe instanties over de wijze waarop wij de begeleiding op maat van leerlingen vormgeven;
2. Duidelijkheid scheppen in de verantwoordelijkheden en taken van de verschillende teamleden binnen het team (leerkracht, intern begeleider (zorgcoördinator) en directie);
3. Zicht geven op de verhouding tussen taken en verantwoordelijkheden van de school en die van ouders en externe instanties;
4. Eerste aanzet tot inzicht in de onderwijsbegeleiding binnen de school;
5. Planvorming voor verder te ontwikkelen aspecten en procedures binnen onze school met betrekking tot de begeleiding van onze leerlingen.

1.2 Uitgangspunten

De Krijtmolen is een openbare basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar (met daaraan verbonden een voorschool voor kinderen vanaf 2,5 jaar). Wij hanteren het leerstofjaarklassensysteem met veel aandacht voor het individuele kind. Onze school staat open voor alle leerlingen [alle religies] die aangemeld worden door hun ouders/verzorgers (tenzij het schoolondersteuningsprofiel verheldert dat wij een kind de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs niet kunnen bieden). Het is ons doel om leerlingen zowel cognitief als sociaal te ontwikkelen, zodat ze kunnen doorstromen naar een passende vorm van vervolgonderwijs. Gelet op het eerste vinden we met name de vakken taal en rekenen van belang en gezien het tweede besteden we veel aandacht aan het (mede) opvoeden van de leerlingen tot volwaardige en respectvolle burgers. Naast kennisoverdracht besteden we veel aandacht aan de culturele, creatieve en lichamelijke ontwikkeling van de leerlingen.

Onze slogan is: De school voor de toekomst!

Onze kernwaarden zijn:

- Op onze school heerst een professionele cultuur
- Op onze school hebben we oog voor het individuele kind
- Op onze school hebben we oog voor de ouders/verzorgers
- Op onze school bereiden we de leerling voor op toekomst.
- Op onze school hebben we oog voor rust, structuur en regelmaat

We willen een schoolteam worden dat werkt vanuit de filosofie van het Handelingsgericht werken. Hierboven hebben we de betekenis hiervan voor de begeleiding van leerlingen al samengevat. Concreet betekent het dat we volgens de zeven uitgangspunten van HGW ons team en de school willen bouwen en ons onderwijs willen inrichten. Deze uitgangspunten zijn:

1. De onderwijsbehoeften van leerlingen centraal;
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking;
3. De leerkracht doet ertoe (met zijn begeleidingsbehoeften);
4. Positieve aspecten zijn van groot belang;
5. We werken constructief samen;
6. Ons handelen is doelgericht;
7. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

2. Taken en verantwoordelijkheden

Bij de begeleiding van de leerlingen zijn verschillende personen betrokken binnen de school, de leerkracht, de interne begeleider en de directie. Zij hebben elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden op verschillende momenten in het begeleidingsproces.

De leerkracht

- signaleert leerlingen die mogelijk belemmerd worden in hun ontwikkeling en rapporteert hierover aan de zorgcoördinator;
- bereidt de groeps- en leerlingbespreking voor;
- voert (kennismakings-)gesprekken met ouders om meer te weten te komen over het functioneren van het kind binnen de groep en indien van belang, in de thuissituatie;
- voert 2x per jaar tienminutengesprekken met ouders n.a.v. het rapport om ouders te informeren over de ontwikkeling van hun kind;
- schrijft 2x per jaar rapporten voor de leerlingen om hun voortgang/ontwikkeling te laten zien;
- bespreekt driemaal per jaar de toetsgegevens en de algehele ontwikkeling van de leerlingen met de ouders tijdens de tien minutengesprekken;
- maakt een kort verslag van elk gesprek met ouders buiten de tien minuten gesprekken om en noteert de met ouders gemaakte afspraken;
- is verantwoordelijk voor het organiseren van het onderwijs op maat in de groep en vraagt desgewenst ondersteuning bij de zorgcoördinator;
- is verantwoordelijk voor het opstellen, uitvoeren en evalueren van (individuele) handelingsplannen en groepsplannen;
- stelt leerdoelen: specifiek-meetbaar-acceptabel-realistisch-tijdgebonden (SMART) voor de hele groep en bewaakt in hoeverre de leerlingen de doelen daadwerkelijk beheersen;
- analyseert de toetsgegevens van elke leerling en kan op basis van de interpretatie zijn begeleiding aanpassen;
- weet welke vaardigheidsgroei de leerlingen per half jaar moeten behalen en kan zijn lesaanbod aanpassen wanneer er onvoldoende groei is geweest;
- voert de toetsgegevens in het digitale volgsysteem van ParnasSys in op een juiste wijze;

- geeft instructie volgens het directe instructie model op drie niveaus (zie 3.1);
- zorgt voor voldoende leertijd voor alle leerlingen in de groep en past indien nodig zijn weekplanning aan voor het creëren van extra leertijd;
- evalueert de vorderingen van de leerlingen volgens afspraak;
- neemt de toetsen af volgens de instructies in de handleidingen;
- hanteert observatie instrumenten zoals bedoeld en weet wanneer welk instrument moet worden gebruikt of ingevuld;
- analyseert de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, signaleert eventuele stagnaties en bespreekt deze met de zorgcoördinator.
- zorgt voor een warme, complete groepsoverdracht voor de nieuwe leerkracht.

De zorgcoördinator

- begeleidt de leerkrachten zodanig dat zij hun didactisch en pedagogisch handelen afstemmen op de behoeften van de leerlingen.
- voert 3 keer per jaar groepsbesprekingen en 2 keer per jaar zorgleerlingbespreking met de leerkrachten, bereidt deze zorgvuldig voor en zorgt voor verslaglegging;
- is verantwoordelijk voor de verslaglegging van de evaluatie van handelingsplannen en groepsplannen;
- observeert in ontwikkeling stagnerende leerlingen, bespreekt de uitkomsten van de observaties met de leerkrachten en/of ouders en bewaakt deze ontwikkeling;
- biedt ondersteuning bij klassenmanagement op vraag van de leerkracht, de directie of naar aanleiding van observatiebezoeken;
- begeleidt de leerkrachten bij het opstellen van individuele en groepsplannen;
- begeleidt leerlingen/leerkrachten bij de afname van de CITO toetsen volgens de instructies in de handleidingen;
- analyseert twee keer per jaar na de CITO toetsen de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling en bespreekt deze met de leerkrachten (de leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het bespreken met de ouders);
- zorgt voor het opstellen van het toetsrooster (onder andere DMT/AVI)
- begeleidt de leerkracht bij het analyseren van toetsgegevens en de betekenis voor het groepsplan of individuele handelingsplan;

- voert probleemverhelderende gesprekken met leerkracht over het handelen van de leerkracht in relatie tot probleemsituaties in de groep en naar aanleiding van observaties;
- volgt d.m.v. de vaardigheidsscores de leerlingen in hun ontwikkeling bij taal, lezen, rekenen en bespreekt uitkomsten hiervan voor het aanbod en de begeleiding met de leerkracht;
- volgt de sociaal-emotionele ontwikkeling d.m.v. ZIEN! uit Parnassys;
- stelt voor leerlingen met een afwijkende leerlijn een ontwikkelingsperspectief op (OPP) vanaf groep 6;
- is makkelijk aanspreekbaar voor leerkrachten en begeleidt hen bij hun professionele ontwikkeling;
- onderhoudt contacten met externe instanties en externen die een rol hebben in de begeleiding van leerlingen met speciale behoeften;
- draagt zorg voor een juiste archivering van de leerlingdossiers;
- neemt deel aan de netwerken interne begeleiding van het samenwerkingsverband en informeert directie en team over relevante ontwikkelingen;
- up to date houden van de orthotheek;
- ondersteunt de directie bij het maken van schoolanalyses en trendanalyses;
- adviseert directie m.b.t. de zorg, de opbrengsten en passend onderwijs;
- voert wekelijks zorgoverleg met de directie waarbij de directie wordt geïnformeerd over lopende zaken;

De directie

- scheidt de voorwaarden binnen de school zodat de leerkrachten onderwijs op maat kunnen verzorgen;
- legt meerdere keren per jaar een klassenbezoek af bij alle leerkrachten;
- bespreekt volgens planning wekelijks de stand van zaken met betrekking tot de onderwijsbegeleiding met de zorgcoördinator ;
- maakt jaarlijks samen met de zorgcoördinator een schoolanalyse/trendanalyse van de toetsgegevens van alle groepen en bespreekt deze met het team;

- neemt het initiatief bij het begeleiden en coachen van leerkrachten wanneer daar aanleiding voor is;
- maakt afspraken met de leerkrachten en zorgcoördinator over extra begeleiding bij de ontwikkeling van leerkrachten naar aanleiding van de klassenbezoeken of na vraag van de leerkracht;
- stelt verbeterpunten op het gebied van de onderwijsbegeleiding op naar aanleiding van de schoolanalyse en klassenobservaties;
- evalueert jaarlijks de onderwijsbegeleiding aan de hand van de toetsgegevens, doorstroom- en uitstroomgegevens en de gesprekken met de zorgcoördinator ;
- rapporteert hierover in het jaarverslag aan het bestuur;
- bespreekt eventuele knelpunten binnen de school op het gebied van de leerlingbegeleiding indien relevant met het bestuur.
- het opstellen van de jaarlijkse begeleidingskalender binnen de schooljaarplanning (afspraken samenwerkingsverband (SMW), orthopedagogen, zorgbreedteoverleg (ZBO), groepsbesprekingen, leerlingbesprekingen, ouder-kindadviseur (OKA) etc.)

3. Verschillende fasen binnen de begeleiding

We gebruiken in de rest van dit document de mannelijke persoonsvorm, maar hier kan vanzelf ook de vrouwelijke variant worden gelezen.

We onderscheiden binnen de begeleiding van onze leerlingen verschillende fasen. Het doel hiervan is proactief te kunnen handelen ten aanzien van de begeleiding zodat elk kind op tijd de begeleiding krijgt die het nodig heeft om naar vermogen te groeien en zich te ontwikkelen zowel cognitief, sociaal als creatief. Hiermee voorkomen we dat we pas "zorg" gaan verlenen op het moment dat een kind uitvalt. Het is belangrijk dat iedereen weet wanneer hij of zij een taak of verantwoordelijkheid heeft. De begeleiding van leerlingen binnen de school kent verschillende niveaus:

1. Begeleiding binnen de groep
2. Begeleiding binnen de school - A. Interne begeleiding door de zorgcoördinator
3. Begeleiding binnen de school - B. Multidisciplinaire begeleiding-ZBO
4. Zorg binnen de school ter ondersteuning van het schoolse leren

Daarnaast is er ook nog de mogelijkheid dat de conclusie moet worden getrokken dat de leerling de beste begeleiding kan krijgen door te verwijzen naar een school voor Speciaal (Basis) Onderwijs. Dit valt ook onder niveau 4.

3.1 Overzicht van de fasen van begeleiding

Begeleidingsfase 1 - Begeleiding binnen de groep - basisondersteuning

De leerkracht geeft gedifferentieerd onderwijs volgens het directe instructiemodel en heeft duidelijke doelen per les geformuleerd in de week- en dagplanning

De leerkrachten doen dit in begeleidingsfase 1 aan de hand van de volgende documenten:

- Het groepsoverzicht
- Het analyseformulier CITO toetsen
- Het groepsplan

Het groepsoverzicht

De leerkracht legt in het groepsoverzicht de onderwijsbehoeften van alle leerlingen vast, die vervuld moeten worden voor het bereiken van de gestelde doelen:

- Wat werkt specifiek voor dit kind per vak (niet de subgroepaanpak)
- Wat werkt niet voor dit kind per vak (wat moet je absoluut niet doen)
- Wat werkt voor alle vakken (algemene onderwijsbehoefte en welke aanpak heb je erbij bedacht)
- Analyse van toetsgegevens (vaardigheidsscores en groeicijfer)
- Stabiele kindkenmerken (diagnostische gegevens, geen veronderstellingen)

De leerkrachten stellen de onderwijsbehoeften van leerlingen vast door

- *analyse van toetsresultaten*
- *observatie tijdens de les*
- *kindgesprek met de leerling* - weet de leerling zelf wat hij nodig heeft?
- *informatie van de ouder* - heeft deze aanvullende informatie die handvatten in de klas biedt?
- *overdracht groepsoverzicht leerkracht vorige groep* - wat werkte bij de vorige leerkracht, wat niet?

Analyse van de citotoetsen

Na de M en E-toetsen analyseert de leerkracht de resultaten van de groep:

- de gemiddelde vaardigheidsgroei van de groep, vergeleken met de norm die de inspectie hiervoor stelt
- de gemiddelde score van de groep, vergeleken met de norm die de inspectie hiervoor stelt
- de verdeling van percentages van leerlingen in A-E scores, vergeleken met de norm die de inspectie hiervoor stelt
- de kinderen die meer of minder gegroeid zijn dan de norm, of niet gegroeid zijn
- mogelijke verklaringen voor deze gegevens
- conclusies mbt de aanpak voor de komende periode, te formuleren in het nieuwe groepsplan.

De leerkrachten maken gebruik van het format analyseformulier dat is opgeslagen op de server.

Het groepsplan

Op basis van de onderwijsbehoeften, vastgelegd in het groepsoverzicht, worden de kinderen geclusterd in (meestal) 3 groepen met elk een eigen aanpak op instructiegebied.

- Er zijn globaal drie subgroepen in de groep, instructieonafhankelijk, instructiegevoelig en instructieafhankelijk, met elk een eigen aanpak op instructiegebied; de groepen worden samengesteld op basis van de gesignaleerde onderwijsbehoeften/instructiebehoeften
- Leerlingen met specifieke andere onderwijsbehoeften zijn gesignaleerd en opgenomen in de aanpak van één van de drie subgroepen. De leerkracht maakt een plan voor de juiste begeleiding van de leerling op basis van deze gegevens en integreert dit plan binnen de groepsaanpak .
- De leerkracht observeert of de aanpak voor deze leerlingen het gewenste resultaat oplevert = de leerlingen behalen de leerdoelen, die gelden voor de gehele groep
- Wanneer leerlingen niet voldoende profiteren van de gekozen aanpak, onderzoekt de leerkracht welke aanpak wel werkt

- De leerkracht gebruikt de volgende instrumenten en gegevens om bij te houden in hoeverre alle leerlingen zich ontwikkelen naar verwachting:
 - *observatie door de leerkracht tijdens de les*
 - *gegevens methode gebonden toetsen* - welke onderdelen beheerst de leerling, welke niet
 - *resultaten CITO toetsen* - is de leerling voldoende gegroeid in de vaardigheidsscores (we hanteren de inspectienormen hiervoor)
 - *het schriftelijk werk en foutenanalyse naar aanleiding van methodegebonden toetsen* (op welke onderdelen maakt de leerling veel fouten, zijn de fouten consistent of niet)
- De leerkracht past zijn lesaanpak aan op basis van de verzamelde informatie, dit kan door:
 - inplannen van extra oefentijd
 - herhalingsles inplannen
 - meegeven van huiswerk
 - geven van extra instructie
 - uitbreiden van de basisstof met extra uitdagende oefeningen en opdrachten
 - vormen van maatjes binnen de groep
 - coöperatieve werkvormen etc.
- De leerkracht houdt zorgvuldig in de klassenmap bij wanneer hij zijn aanpak bijstelt, waarom en welke leerlingen extra begeleiding nodig hebben bij het behalen van bepaalde doelen
- Van kinderen die gesignaleerd zijn door de leerkracht en waarvoor een specifieke aanpak wordt uitgetest, wordt door de leerkracht bij de dagevaluatie vermeld hoe de aanpak werkt. Deze dagevaluaties worden samengevat in het leerlingdossier in ParnasSys onder notities bij de betreffende leerling.
- De notities bestaan uit de volgende informatie:
 1. *Wat was de vraagstelling waarvoor een aanpak werd bedacht*
 2. *Wat is er daadwerkelijk gedaan in de klas met deze leerling/observaties*
 3. *Wat werkt van deze aanpak en wat niet*
 4. *Welke onderwijsbehoefte lijkt deze leerling te hebben?*

De zorgleerlingbesprekingen

Er vindt 2x per jaar een zorgleerlingbespreking plaats tussen de leerkracht en de zorgcoördinator, in het begin en halverwege het schooljaar. Er wordt dan besproken wat de specifieke onderwijsbehoeften van het kind zijn en wat de leerling nodig heeft om een bepaald doel te behalen, zowel pedagogisch als didactisch.

De groepsbesprekingen

Op verschillende momenten in het jaar zijn er groeps- en zorgleerlingbesprekingen van leerkracht en teamleider/zorgcoördinator.

1. In de 6^e week, na de zorgleerlingbespreking. De leerkracht kent de kinderen en stelt het groepsplan bij voor de komende periode.
2. In februari, na afronding van het eerste groepsplan (1^e evaluatie), bespreken leerkracht en teamleider/zorgcoördinator de groep, hoe loopt het (sociaal-emotioneel en didactisch), hoe gaat het met de zorgleerlingen, hoe gaat het met de gestelde doelen?
3. Na de Cito-M-toetsen is er een resultaatbespreking op school-, groeps- en subgroeps-/individueel niveau. Leerkrachten analyseren de toetsresultaten aan de hand van het Analyseformulier CITO toetsen.

Leerkracht en zorgcoördinator bespreken in hoeverre de leerlingen de doelen hebben behaald en de aanpak heeft gewerkt.

De leerkracht geeft tijdens de groepsbespreking aan welke aanpak is gegeven, welke aanpassingen zijn gedaan en wat de reden hiervoor is geweest.

De groepsbespreking is de evaluatie van het onderwijs en groepsplan van de afgelopen periode. Op basis hiervan worden de doelen voor de volgende periode bepaald en de aanpak voor de hele groep en de subgroepen

De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor het vastleggen van de evaluatie van de groepsbespreking.

Kenmerkend voor fase 1

De begeleiding in fase 1 moet zodanig zijn dat alle leerlingen voldoende groei doormaken in hun ontwikkeling. Dat betekent dat alle leerlingen binnen hun eigen mogelijkheden een stijging laten zien in hun vaardigheidsscores op de CITO toetsen.

De groep groeit in vaardigheidsscore en wordt gemeten volgens de landelijke normen (Normtabel onderwijsinspectie).

De leerkracht signaleert de leerlingen die niet volgens verwachting groeien na de hierboven beschreven aanpassingen in het programma. Voor deze leerlingen is extra begeleiding nodig. Dit is een reden om over te gaan naar fase 2 in het begeleidingstraject.

Begeleidingsfase 2 - Begeleiding binnen de groep - extra ondersteuning

Soms is de basisondersteuning voor een leerling onvoldoende en heeft het baat bij extra ondersteuning. Dit kan zijn in de vorm van herhaling of extra onderwijs bieden op een vakgebied. Er is dan een andere aanpak nodig. De leerkracht stelt een handelingsplan op (zie onder voor toelichting). Met dit handelingsplan werkt de leerkracht met de leerling intensief aan kleine, concrete doelen voor een korte periode. Na een paar weken wordt dit geëvalueerd om te kijken wat het effect is geweest van deze extra ondersteuning. Voor sommige leerlingen is dit voldoende en kan de leerkracht op dezelfde wijze het plan voortzetten of eventueel afsluiten. Er zijn ook leerlingen die onvoldoende baat hebben gehad bij deze extra ondersteuning. Zij hebben meer nodig dan de leerkracht kan bieden. Dit is een reden om over te gaan naar fase 3 in het begeleidingstraject.

Begeleidingsfase 3 - Begeleiding binnen de school - interne begeleiding m.b.v. de zorgcoördinator

Bij het handelingsgericht werken is het zo dat de groepsbesprekingen drie maal per jaar worden ingepland in de jaarplanning en dat uit deze groepsbesprekingen blijkt welke kinderen onvoldoende profiteren van onze begeleiding, zowel op cognitief als op motorisch en sociaal-emotioneel gebied. Deze leerlingen worden vervolgens besproken in een zorgleerlingbespreking.

Binnen het handelingsgericht werken vindt dan eerst een gesprek plaats tussen de leerkracht en ouders, eventueel ook de zorgcoördinator.

Wanneer het de leerkracht in de eerste fase niet lukt tot een geschikte aanpak te komen voor een individuele leerling, ondanks de bedachte aanpakken, worden de volgende vervolgactiviteiten ondernomen in fase 2:

- De leerkracht bespreekt de leerling en zijn eigen begeleidingsvraag met collega's. Deze geven vanuit de eigen professionaliteit en ervaring advies voor een geschikte aanpak. Stappen zijn:
 - Aanleiding voorbespreken van deze leerling. Waarom wil ik deze leerling nu bespreken?

- Wat heb ik al ingezet? Welke interventies heb ik al uitgevoerd en met welk resultaat?
 - Wat gaat goed, wat moeilijk, wat kan de reden zijn en welke oplossingen heb ik al bedacht?
 - Welke vragen heb ik aan mijn collega's?
 - Wat wil ik bereiken met de bespreking van de leerling?
- Wanneer de leerkracht een geschikt advies krijgt, gaat hij de aanpak starten in de klas. Zie ook fase 1.
 - Wanneer er geen geschikt of nieuw advies wordt gegeven, gaat de leerkracht over naar het aanmelden bij de zorgcoördinator. Dit gebeurt op de volgende manier:
 1. De leerkracht zorgt er vóór aanmelding voor dat alle notities zijn verwerkt in ParnasSys (leerlingvolgblad) zoals beschreven in fase 1;
 2. De leerkracht meldt de leerling aan bij de zorgcoördinator minimaal een week voor de zorgleerlingbespreking.
 3. De zorgcoördinator bereidt de leerlingbespreking voor door de gegevens in ParnasSys door te nemen en eventuele vragen te noteren;
 4. Uitgangspunt van de leerlingbespreking is de begeleidingsvraag van de leerkracht. De bespreking staat in het teken van handelen. De leerkracht krijgt antwoord op de vraag hoe hij het kind kan begeleiden zodat het kind zich volgens verwachting ontwikkelt.
 5. De leerkracht bespreekt de leerling met de zorgcoördinator en stelt een individueel handelingsplan (IHP) op voor de leerling voor de duur van 6-8 weken.
 6. Zorgcoördinator en leerkracht plannen aan het eind van de bespreking de datum van (tussen)evaluatie.
 7. De zorgcoördinator maakt korte notities tijdens de bespreking die zij verwerkt in ParnasSys.
 8. De ouders worden op de hoogte gebracht van de inhoud van het IHP door de Leerkracht.

In het IHP staan de volgende punten:

- De aanleiding voor het starten met een IHP
- De bevorderende en belemmerende factoren van de leerling

- Het doel dat wordt nagestreefd (SMART)
- De begeleiding door de leerkracht, de aanpak/de organisatie (wie, wat, waar, wanneer)
- Of er andere betrokkenen zijn bij de aanpak
- Wat de datum van de evaluatie is, met wie je dit evalueert en hoe/wat je evalueert

De leerkracht gaat gedurende de gestelde periode aan de slag met de uitvoering van het handelingsplan binnen de groepsaanpak en houdt aantekeningen bij van zijn bevindingen in de dagevaluaties. Op de gestelde evaluatiedatum bespreekt de leerkracht de effecten van de aanpak met de zorgcoördinator en bekijkt of het gestelde doel is bereikt.

Er zijn nu drie mogelijkheden:

1. De aanleiding voor het aanmelden voor de leerling bespreking is niet meer aanwezig en de leerling ontwikkelt zich naar verwachting (afsluiten handelingsplan)
2. De begeleiding beschreven in het plan heeft het gewenste resultaat (voortzetten van de begeleiding en afsluiten van het handelingsplan); de aanpak uit het IHP wordt in het groepsplan vastgelegd als een langdurige specifieke aanpak
3. De begeleiding in het plan levert onvoldoende resultaat op, het plan wordt bijgesteld en de doelen aangepast, (of overgaan naar begeleidingsfase 4)

Begeleidingsfase 4 – Multidisciplinaire begeleiding en het zorgbreedteoverleg

Wanneer in begeleidingsfase 3 is gebleken dat bepaalde belangrijke informatie ontbreekt om tot een effectieve begeleiding van een leerling te komen, en een langdurige specifieke aanpak in het groepsplan niet voldoende is, kan er worden besloten externe deskundigen te raadplegen.

Dit kan in een multidisciplinaire leerlingbespreking, een ZBO, of door het inzetten van deskundigen uit het Expertisecentrum Universum, deskundigen uit het Samenwerkingsverband, of de orthopedagoog/psycholoog, de schoolarts of de ouder-kindadviseur of.

- In deze fase is samenwerking tussen school en de ouder van essentieel belang. Zowel de school als de ouders moeten het nut inzien van mogelijk aanvullend onderzoek of advies van externen. Het is daarom belangrijk gezamenlijk een doel te formuleren.
- De begeleidingsvraag rondom de leerling wordt besproken met de orthopedagoog. Deze kan een observatie in de klas uitvoeren of indien dat een meerwaarde kan hebben een onderzoek doen. Het doel van aanvullend onderzoek is altijd het verkrijgen van handelingsadviezen waarmee de leerkracht de leerling in de groep kan begeleiden om zich optimaal te ontwikkelen. Eventueel kan ook gevraagd worden om adviezen voor

begeleiding door de ouders thuis. Dit kan de begeleiding van de leerling ten goede komen.

- De ouder heeft een beslissende stem in deze fase wat betreft de toestemming voor het uitvoeren van onderzoek.
- Een ZBO of onderzoek is niet altijd nodig; observatie van de leerling is vaak voldoende.
- Ouders kunnen ook zelf een onderzoek organiseren buiten de school.

Route ZBO

Een aantal leerlingen heeft te maken met problemen, die van invloed zijn op de ontwikkeling. Een deel van deze zorg is door de leerkracht, i.s.m. de zorgcoördinator op te lossen. Soms zijn de problemen te complex dat ook ketenpartners nodig zijn. Om ervoor te zorgen dat deze hulp voor school beschikbaar is en externe partners tijdig worden ingeschakeld, zijn de zorgbreedte overleggen gepland (ZBO). De centrale vraag in het ZBO is altijd: Wat is er nodig om deze leerling zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn functioneren op school, in het gezin en (eventueel) in de buurt? Zodat deze leerling de hulp krijgt die het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De vaste kern van het overleg bestaat uit de volgende deelnemers: de leerkracht, de zorgcoördinator, de directeur, de ouder- en kindadviseur, de schoolarts-/verpleegkundige (GGD) en de leerplichtambtenaar, zo nodig aangevuld met de fysiotherapeut, logopedist, orthopedagoog of andere externen. Daarnaast kunnen ook andere beroepskrachten, zoals de buurtregisseur, voor het overleg worden uitgenodigd mits dit voor het overleg relevant is. Ouders worden op de hoogte gesteld als hun kind besproken gaat worden op een ZBO. In de meeste gevallen worden ouders uitgenodigd zich aan te sluiten bij het ZBO.

Het doel van dit overleg is:

- een snelle opvolging van signalering
- praktische adviezen aan leerkracht en/of ouders
- afstemming over de aanpak en afspraken over de inzet van direct betrokkenen

Inbreng in het ZBO heeft alleen zin indien er een duidelijk hulpvraag is vanuit de school en/of de ouders, die bij kan dragen aan:

- het begrijpen van de situatie: spelen kenmerken van het kind een rol in relatie tot opvoedingsvraagstukken
- het begrijpen van de thuissituatie: spelen kenmerken van de privé omstandigheden een rol in relatie tot opvoedingsvraagstukken
- het vinden van passende hulpverlening voor het kind en/of de ouders.

De groepsleerkracht vult een deel van het aanmeldingsformulier voor het ZBO in, en bespreekt/nodigt ouders uit voor het ZBO.

De leerling wordt ook bij afwezigheid van de ouders besproken in het ZBO.

De directie is verantwoordelijk voor de bespreking in het ZBO. De zorgcoördinator voor het contact met de ouder, de verslaglegging in het leerlingdossier, evaluatie en de formele procedure rondom onderzoek. De leerkracht is verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie en uitvoeren van de handelingssuggesties.

Het kan zo zijn dat de uitkomsten van de onderzoeken of besprekingen voldoende handelingssuggesties opleveren om de begeleiding van het kind in de groep weer volledig op te pakken. In principe kan dan weer terug gegaan worden naar fase 1. Wanneer de handelingssuggesties echter niet matchen met de mogelijkheden van de leerkracht of de school, kan in overleg met de ouders worden besloten om over te gaan naar de volgende fase.

Begeleidingsfase 5 -Externe ondersteuning

In deze fase wordt er een beroep gedaan op externe ketenpartners. Er zal advies worden gevraagd aan een orthopedagoog of andere instelling. Het kan mogelijk zijn dat er iemand in de klas komt voor een observatie of dat er een onderzoek zal worden gedaan door de orthopedagoog van Zien in de Klas. Deze orthopedagoog is gekoppeld aan school. Deze persoon voert observaties houdt, voert gesprekken met kinderen en ouders, doet onderzoek en geeft de leerkracht tips en adviezen. Ouders hebben zelf ook de mogelijkheid om een externe organisatie in te schakelen. Die zal contact opnemen met de school en het plan van aanpak bespreken. Als deze externe ondersteuning onvoldoende oplevert en de school de leerling niet meer kan bieden wat het nodig heeft, wordt er overgegaan naar de volgende fase.

Begeleidingsfase 6 -Externe ondersteuning bovenschools

Vanaf 1 augustus 2014 is de wet op het Passend onderwijs in werking gegaan.

Het begeleidingstraject dat hierboven wordt beschreven is de Basisondersteuning.

Wanneer deze begeleiding niet voldoende is, wordt extra ondersteuning in gang gezet, dit is op bovenschools.

Er wordt een ondersteuningsarrangement aangevraagd.

Hiervoor wordt een groeidocument gebruikt waarin de extra ondersteuningsbehoeften van de leerling worden vastgelegd.

Hierbij wordt het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen ingeschakeld, dat extern advies of ondersteuning kan bieden door specialisten.

Dit betreft hulp binnen de school.

Wanneer de extra ondersteuning onvoldoende geboden kan worden door de school in samenwerking met externe deskundigen, kan overgegaan worden tot een aanvraag bij het Samenwerkingsverband, van een toelaatbaarheidsverklaring voor de leerling voor het Speciaal Basisonderwijs of Speciaal onderwijs.

Dit traject wordt beschreven in <http://www.swvamsterdamdiemen.nl/passend-onderwijs>

4. Leerlijnen

Ons onderwijs biedt de mogelijkheid naast basistaken, ook met keuzetaken en aangepast materiaal te werken, voor die kinderen, die versneld of vertraagd op een hoger of lager niveau de leerstof verwerken. We spreken hier van een zorgleerling. Een zorgleerling valt op op één of meerdere ontwikkelingsgebieden:

- sociaal-emotionele ontwikkeling
- gedragsproblemen, deze kunnen zowel naar binnen als naar buiten gericht zijn
- cognitieve ontwikkeling
- werkhoudingsproblemen
- de leerling presteert aanzienlijk lager of hoger dan leeftijdgenoten op één of meerdere vakgebieden
- motorische ontwikkeling
- spraak-taalontwikkeling

Op basis van de gegevens in het leerlingvolgsysteem, na analyses van de toetsen, kindgesprekken en de observaties/bevindingen van de leerkracht, wordt bepaald of een leerling extra zorg nodig heeft.

Het belangrijkste criterium bij de overgang naar een volgende groep is de ontwikkeling van het kind. Het leerlingvolgsysteem moet een voldoende ontwikkeling aangeven zowel op leergebied als op sociaal-emotioneel gebied en het oordeel van de leerkracht moet positief zijn.

Doubleren in een groep is alleen zinvol wanneer er een plan is en een verwachting voor de ontwikkeling in de volgende groepen. Hiervoor wordt het protocol Doubleren gehanteerd.

4.1 Leerlijnen voor leerlingen, die meer aankunnen dan de basisstof

Zowel hoogintelligente als hoogbegaafde leerlingen zijn gebaat bij aanpassingen in het leerstofaanbod. We hanteren op onze school de term begaafdheid voor beide groepen leerlingen. Bij kleuters spreken we van leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Passend onderwijs voor begaafde leerlingen begint in de eigen groep, waarbij deze leerlingen over het algemeen in de instructieonafhankelijke groep zitten. Het is belangrijk dat deze specifieke groep leerlingen minder herhaling krijgt aangeboden. Dit doen we d.m.v. het compacten van de reguliere lesstof. Daarnaast is het van belang dat de vrijgekomen tijd zinvol wordt ingevuld met goed verrijkingsmateriaal. Moderne lees-, taal- en rekenmethodes bieden de leerstof al op verschillende niveaus aan.

Begaafde leerlingen beschikken over hoge intellectuele capaciteiten gecombineerd met een grote mate van creativiteit, een groot doorzettingsvermogen en een grote exploratiedrang. Kenmerken van deze leerlingen zijn onder andere een grote verbale vaardigheid, een sterk analytisch vermogen, vindingrijkheid bij het vinden van oplossingen, een goed geheugen, hoog leertempo en een grote algemene ontwikkeling.

Signalering en diagnostiek

Het is van belang om mogelijke begaafdheid zo vroeg mogelijk in de schoolloopbaan te signaleren zodat er vanaf het allereerste begin op ingespeeld kan worden. Bij de meeste kinderen beschikken we niet over de I.Q. gegevens.

Op onze school worden de hierna volgende bronnen ter signalering gebruikt:

1. Signaleren bij instroom. Ouders vullen een vragenlijst in als hun kind op school komt.
2. Observaties van de leerkracht, eventueel aangevuld met gegevens voortkomend uit een oudergesprek en een ingevulde signaleringslijst hoogbegaafde leerlingen. (Drs. E.W.J.M. van Gerven, Consultancybureau Hoogbegaafdheid, Almere)
3. Didactische gegevens, zoals citoscores
4. Overige bronnen, b.v. contact met de peuterspeelzaal.

De leerkracht bespreekt de gesignaleerde leerling met de zorgcoördinator. Deze bekijkt alle signalen en bepaalt of verdere diagnostiek wenselijk is.

De zorgcoördinator kan besluiten tot een diepgaander gesprek met de ouders en met de leerling zelf. Aan de leerkracht kan gevraagd worden een uitgebreide vragenlijst in te vullen. We beschikken op school hiervoor over de SI-BEL van GCO Fryslan. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van andere observatie-instrumenten, zoals Kijk. Ook doortoetsen m.b.t. didactisch niveau behoort tot de mogelijkheden.

Indien uit het intern onderzoek naar voren komt dat de leerling zeer goede schoolprestaties levert en beschikt over de meeste kenmerken van hoogbegaafdheid is het waarschijnlijk dat de leerling hoogbegaafd is. In dit geval kan er worden overgegaan tot het aanbieden van een aangepast leerstofaanbod. De zorgcoördinator neemt hiervoor contact op met de leerlingbegeleider die zich met begaafde kinderen bezighoudt. In overleg met de groepsleerkracht zal een aangepast leerprogramma worden vastgesteld. De leerkracht vermeldt het extra leerstof aanbod in het groepsplan. In het leerlingvolgsysteem van de leerling wordt melding gemaakt van de begaafdheid en het eventuele aangepaste leerprogramma.

Bij tegenstrijdigheid van gegevens of bijkomende problematiek, bijvoorbeeld het vermoeden van onderpresteren, kan extern onderzoek noodzakelijk zijn. De leerkracht en zorgcoördinator overleggen hierover met de ouders.

Didactiek voor begaafde leerlingen

Een begaafde leerling heeft minder behoefte aan instructie, kan toe met minder oefenstof, heeft nauwelijks behoefte aan herhalingsstof, kan grotere leerstappen nemen en heeft over het algemeen een hoog werktempo. Door compacting kan de leerkracht de reguliere leerstof meer afstemmen op de leerbehoeften van begaafde leerlingen. Problemen als demotivatie en onderpresteren kunnen hierdoor voorkomen worden. Op dit moment passen wij dit op school toe bij het vak rekenen.

Verder zal een begaafde leerling verrijkingsstof aangereikt moeten krijgen. Verrijkingsstof is onder te verdelen in verdiepings- en verbredingsstof.

Verdiepingsstof is een aanvulling van de reguliere leerstof, b.v. door het maken van extra opdrachten. Getracht wordt hierbij zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij b.v. het thema van nieuwsbegrip (begrijpend lezen) of vanuit de zaakvakken.

Verbredingsstof vormt een aanvulling op de kerndoelen van het basisonderwijs.

De school heeft hiervoor lesmappen in huis. In de onderbouw kan worden geput uit de "Slimme kleuterkist".

Het leerstofaanbod wordt in samenwerking met de leerling, leerkracht en leerlingbegeleider bepaald.

In sommige gevallen kan vervroegde doorstroming van de leerling tot de mogelijkheden behoren. De afweging om een kind een klas over te laten slaan zal afhangen van zowel zijn cognitieve capaciteiten als van zijn sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is belangrijk dat de leerling aansluiting zal kunnen vinden bij zijn toekomstige groepsgenoten.

De beslissing om een klas over te slaan wordt uitgebreid besproken met alle partijen: leerling, ouders, leerkrachten, zorgcoördinator en de directeur van de school. Hiervoor hanteren we het protocol 'Versnellen'.

Bij kleuters uit zich een ontwikkelingsvoorsprong meestal in een voorsprong met lezen en rekenen. Vervroegde doorstroming garandeert dan over het algemeen dat de leerling ook sociaal-emotioneel meer aansluiting vindt bij zijn groepsgenoten.

Wanneer een leerling een ruime didactische voorsprong heeft kan er ook besloten worden tot vervroegde uitstroom. Zo kan er b.v. in groep 7 blijken dat er weinig "ruimte" meer in het leerprogramma van groep 8 zit voor een leerling omdat zijn didactisch niveau de mogelijkheden van groep 8 overstijgt. Dan is vervroegde uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs mogelijk.

4.2 Leerlijnen voor leerlingen die uitvallen

Leerlingen die niet mee kunnen komen met de lesstof van de jaargroep, worden soms voor één of meerdere vakgebieden uit het huidige leerjaar gehaald en krijgen een lesstofaanbod op niveau. Voor deze leerling wordt een apart plan opgesteld of valt onder een aparte categorie in het groepsplan. Hiervoor moet de leerachterstand minimaal een jaar zijn.

Leerlingen die de begeleidingsfases, zoals in vorig hoofdstuk omschreven, hebben doorlopen en waaruit blijkt dat dit onvoldoende effect heeft gehad, kan er een arrangement worden aangevraagd bij het Universum. Voor deze leerling wordt ook een ontwikkelperspectief opgesteld. Hier wordt de uitstroomverwachting beschreven en de groei, die per periode van de leerling wordt verwacht.

Het OPP wordt twee maal per jaar geëvalueerd en op basis van de werkelijk gerealiseerde groei bijgesteld, zodanig dat de leerling zich maximaal ontwikkelt. Voor deze leerlingen wordt binnen de groepsaanpak een individuele aanpak geïntegreerd.

Het OPP kan worden opgesteld vanaf groep 6. Voor het OPP wordt het groeidocument gebruikt.

Het is ook mogelijk dat de uitstroomverwachting van een leerling Praktijkonderwijs is. Voor deze leerling wordt ook een ontwikkelperspectief opgesteld.

4.3 Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief

In het kader van Passend Onderwijs wordt er een ontwikkelingsperspectief opgesteld voor leerlingen die, op welk gebied dan ook, extra ondersteuning krijgen. Als bekend is dat een leerling minder leercapaciteiten heeft en op één of meerdere vakgebieden het eindniveau van de basisschool niet gaat halen, wordt er een prognose van het uitstroomperspectief bepaald en de leerstof afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling. Hierbij worden hoge verwachtingen gesteld. De leerling gaat dan zijn eigen leerlijn volgen en gaat (gedeeltelijk) los van de jaargroep. Een leerling verlaat dan bijvoorbeeld de basisschool met een behaald eindniveau voor groep 6 op rekenen of begripend lezen.

4.4 Leerlingen met een arrangement

Sinds de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014 bestaat de rugzak niet meer. Wel blijft een vorm van leerlinggebonden financiering bestaan. Wanneer ouders kiezen voor een reguliere school en voor de leerling extra voorzieningen en/of ondersteuning nodig zijn, kan er een arrangement worden aangevraagd. Dit wordt bekostigd vanuit het samenwerkingsverband. Deze financiering wordt op maat afgestemd voor het kind zodat school extra materialen of ondersteuning kan inzetten. Na het doorlopen van een zorgtraject met school en ouders wordt de leerling aangemeld bij het samenwerkingsverband. Hiervoor wordt het groeidocument met de ondersteuningsvraag ingediend. Centraal staat de vraag: Welke specifieke onderwijsbehoeften heeft deze leerling en kan De Krijtmolen die bieden? Vaak kan de school deze zorg bieden, maar soms niet. School heeft een zorgplicht en kijkt in dat geval samen met ouders naar een passende school. In het school ondersteuningsprofiel (SOP) is beschreven waar onze grenzen liggen en wanneer we wel tegemoet kunnen komen aan verschillende ondersteuningsbehoeften (zie schoolondersteuningsprofiel). Na toekenning van een arrangement maken de ouders en de school afspraken over de wijze waarop het onderwijs voor deze leerling vorm krijgt. De afspraken worden vastgelegd in het groeidocument. De onderwijsondersteuner van het samenwerkingsverband evalueert met school de uitvoering van het arrangement. Wanneer er sprake is van ernstige taal-spraakproblemen verwijst de onderwijsondersteuner de ondersteuningsvraag door naar Viertaal.

5. Aannamebeleid

Denk bij de beschrijving ervan ook aan beleid op aanname van leerlingen met een speciale behoeften. Maar ook: overleg met oude school (bij zij-instromers); screening bij 4-jarigen, etc NATASJA!

6. De sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen

6.1 Zien

ZIEN is een webbased-systeem gekoppeld aan ParnasSys, dat de leerkracht helpt bij het in kaart brengen en daarmee het bevorderen van de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen.

Er wordt geobserveerd op zeven dimensies, die informatie geven over de ondersteuningsbehoeften van de groep en/of individuele leerlingen.

In het begin van het schooljaar, tijdens de eerste fase van de groepsvorming, nemen we iedere week een dimensie ter observatie.

De dimensies zijn: sociale flexibiliteit, sociaal initiatief, inlevingsvermogen, impulsbeheersing, autonomie, betrokkenheid en welbevinden.

Indicatie-uitspraken naar aanleiding van de observaties moeten gewogen worden en er moeten keuzes gemaakt worden uit de concrete handelingsuggesties (op leerling- en groepsniveau).

Wij gebruiken Zien met name voor observaties en handelingsuggesties op groepsniveau.

Voor het in kaart brengen van individuele behoeften gebruiken we Zien vooral om eigen observaties te verifiëren en te bespreken met ouders, of als signaal.

6.2 Kijk

KIJK! is een leerlingvolgsysteem voor kleuters. KIJK! is een webbased systeem dat de leerkrachten helpt om de ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen.

Door middel van dagelijkse observaties van de leerkrachten wordt de ontwikkeling van de leerlingen nauwkeurig gevolgd.

Aan de hand van tweejaarlijkse registratie worden alle ontwikkelingsgebieden van de leerlingen in kaart gebracht.

De rapportage van observaties en registraties gebruiken de leerkrachten voor het opstellen van nieuwe groeps- en handelingsplannen

7. Sociale veiligheid in de groep

7.1 Vreedzame school

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. In de eerste 6-8 weken van ieder schooljaar wordt er door de leerkracht extra aandacht besteed aan groepsvorming. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). Alle teamleden voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele proces.

De Krijtmolen is een Vreedzame school en wij zijn onderdeel van de Vreedzame Wijk. De leerkrachten hanteren hierbij de methode 'vreedzame school'. De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps(leerling) bespreking besproken (leerkrachten en zorgcoördinator). In deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken

voor een groep of voor een individuele leerling besproken.

Elk schooljaar start een vaste trainer, leerkracht, met een mediatorentraining. Hierbij worden kinderen opgeleid tot mediator. Zij zijn tijdens het buiten spelen aanspreekpunt tijdens een conflict en zullen andere leerlingen helpen het conflict op te lossen volgens een vast stappenplan. Er zijn twee evaluatiemomenten, na 4 weken en na een half jaar. De foto's van de mediators hangen in de school met een daarbij behorend rooster. De mediators hebben in de pauze een hesje aan zodat zij zichtbaar zijn voor alle kinderen en leerkrachten. Binnen de school is een kamer gereserveerd voor de mediators. Zij kunnen hier gebruik van maken om een conflict op te lossen. Zij krijgen een format waarop staat wat het conflict was en hoe zij dit hebben opgelost.

7.2 Gedragsprotocol

Goede leerprestaties kunnen bereikt worden als leerlingen en leerkrachten met plezier naar school gaan. Een veilig klimaat en een prettige sfeer dragen hier sterk aan bij. Respect voor elkaar staat bij ons hoog in het vaandel evenals algemene fatsoensnormen en goede omgangsvormen.

We hebben op De Krijtmolen afgesproken dat iedereen die bij de school betrokken is zich houdt aan het gedragsprotocol. Het gedragsprotocol is een soort leidraad voor de betrokkenen van De Krijtmolen (medewerkers, leerlingen en hun ouders). Het zou mooi zijn als iedereen zich aan de omgangsregels zou houden. Maar helaas komt het voor dat de grens overschreden wordt. In dit protocol beschrijven we ook wat gedaan wordt wanneer regels overtreden worden. Zie bijlage.

7.3 Pestprotocol

In dit protocol beschrijven we hoe De Krijtmolen omgaat met pesten, welk stappenplan de school hanteert en dat de school zich richt op preventief handelen. Zie bijlage.

8. Protocol Dyslexie

De Krijtmolen werkt volgens het "Protocol Leesproblemen en Dyslexie". Het protocol beschrijft voor de groepen 1 t/m 8 wat goed (voorbereidend) lees- en spellingonderwijs is, hoe je vroegtijdig problemen kan signaleren, welke toetsen afgenomen moeten worden en welke interventies gedaan kunnen worden. Indien een leerling onvoldoende profiteert van de geboden hulp en E-niveau blijft scoren voor de DMT toets (3x aaneengesloten) dan is er mogelijk sprake van ernstige enkelvoudige dyslexie (EED). In dat geval kan er onderzoek worden gedaan door een (GZ-)psycholoog of orthopedagoog. Als uit onderzoek blijkt dat een leerling dyslexie heeft, wordt gekeken welke hulp de school kan bieden. Het kan ook wenselijk zijn dat ouders hulp buiten de school zoeken. Daarnaast is er op schoolniveau een dyslexieprotocol opgesteld waarin beschreven staat welke extra ondersteuning we kunnen bieden (zie Dyslexieprotocol) voor leerlingen. Per leerling wordt bekeken wat nodig is om optimaal te profiteren van het onderwijs. In de bijlage is het protocol terug te vinden.

9. Overgang naar het voortgezet onderwijs

Na groep 8, of in sommige situaties met ten minste 8 jaar onderwijs bij een doublure, in groep 7, verlaten de leerlingen de basisschool. Op de Krijtmolen bespreken de leerkrachten van de bovenbouw en de zorgcoördinator het (voorlopig) schooladvies tijdens een overleg. Uitgangspunt zijn de CITO toetsen, betrokkenheid, welbevinden, stimulerende en belemmerende factoren. Ouders krijgen het voorlopig advies bij het startgesprek in oktober (groep 8) en bij het rapportgesprek in februari het definitieve advies. De Krijtmolen doet mee met de verplichte Centrale Eindtoets BO. Mocht het advies hoger zijn dan de werkelijke CITO score, dan bespreken we in het team of we opnieuw met ouders in gesprek gaan om het advies te heroverwegen. De Krijtmolen volgt de kernprocedure van Amsterdam. Meer informatie is terug te vinden op www.bboamsterdam.nl.

10. Dossiervorming

10.1 Leerlingdossier (digitaal)

Er zijn digitale leerlingdossiers in Parnassys. In het leerlingdossier bevinden zich alle observatieverslagen, handelings- en groepsplannen, incidenten, verslagen van zorgleerlingbesprekingen en externe deskundigen en ouders. De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor een goede dossiervorming van de leerlingen en houdt deze samen met de directie en leerkrachten bij.

10.2 Zorgmap

- toetsgegevens (methodegebonden en onafhankelijk)
- toetsanalyse

10.3 zorgcoördinator -dossier (in bezit van intern begeleider)

- algemene gegevens, inschrijving, absentie/verlof, etc.
- toetsgegevens
- resultaten onderzoeken (orthopedagogen, externe logopedist, psycholoog etc.)

11. Overig

11.1 Meldcode

Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinstellingen. Sinds 1 juli 2013 zijn professionals verplicht de meldcode te gebruiken bij vermoedens van kindermishandeling. Deze moet nog verder uitgewerkt worden voor onze school (zie toolkit meldcode)

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten-enpublicaties/rapporten/2011/02/02/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-enkindermishandeling.html>).
Zie protocol meldcode OBS De Krijtmolen (bijlage).

Bijlagen zorgplan

Gedragsprotocol

Pestprotocol

Protocol sociaal omgangsbeleid

Protocol meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Dyslexieprotocol

Format zorgleerlingbespreking

Aanmeldingsformulier ZBO

Toetskalender

Zorgcyclus

positief gedrag wordt altijd gezien en beloond!

DE KRIJTMOLEN

School van de toekomst

Dit gedrag is niet veilig, verantwoordelijk en respectvol:

Agressie/geweld

Verbaal: Grof taalgebruik en/of uitschelden en bedreigen, lesgeven verstoren, niet houden aan regels.

Fysiek: Schoppen, slaan, gooien, dreigen met gebaren. Vernieling van of onzorgvuldig omgaan met materialen. Vernieling van of onzorgvuldig omgaan met andermans eigendommen.

Stelen: van andermans eigendom.

Pesten

Weglopen

Stappenplan bij overtredingen:

Bij bedreiging of (grof) geweld en gevaar voor anderen, gaat de leerling naar de directie. Bij een overtreding wordt er een notitie in Parnassys gemaakt en tijdens de gesprekken wordt er een duidelijk doel en tijdspad besproken.

Eerste overtreding: De leerkracht bespreekt het gedrag met de leerling. De leerling moet aangeven hoe hij zijn gedrag kan aanpassen.

Tweede overtreding: De leerkracht bespreekt het gedrag met de leerling en neemt een strafmaatregel.

Derde overtreding: Leerkracht nodigt ouders en leerling uit voor een gesprek over de zorg van de overtredingen.

Vierde overtreding: leerkracht nodigt ouders en leerling uit voor een gesprek. De leerling wordt 1 dagdeel met werk uit de groep verwijderd. De leerling moet aangeven hoe hij/zij zijn gedrag gaat aanpassen.

Vijfde overtreding: De directie en leerkracht nodigen de ouders en leerling uit op school. De afspraken worden door ouder en leerling ondertekend. Leerling wordt 1 dag met werk uit de groep verwijderd. De leerling moet aangeven hoe hij/zij het gedrag kan aanpassen.

Indien zesde overtreding niet van toepassing: Terug naar stap 1 en leerkracht houdt de ouders wekelijks op de hoogte van het gedrag.

Zesde overtreding: De directie en de leerkracht nodigen de ouders en de leerling uit voor een derde gesprek. In dit gesprek wordt de mogelijkheid tot schorsing of verwijdering besproken.

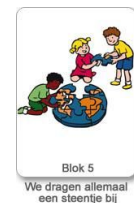
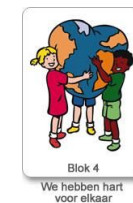
Gedragsprotocol

OBS De Krijtmolen is een veilige school voor alle leerlingen, ouders en personeel. Om ervoor te zorgen dat iedereen zich prettig en veilig voelt, houd ik mij aan de regels. Deze zijn in de klas besproken en gaan over veilig, verantwoordelijk en respectvol gedrag.

Wij zijn aardig voor elkaar.

Wij zijn rustig in de school.

Wij zorgen samen voor onze omgeving.

In de klas is besproken wat de gevolgen zijn als ik me niet veilig, verantwoordelijk en respectvol gedraag.

Naam:

Datum:

Groep:

Handtekening:

DE KRIJTMOLEN

School van de toekomst

Pestprotocol

Inhoud

[Pestprotocol openbare basisschool De Krijtmolen](#)

[Pesten op school . Hoe ga je er mee om ?](#)

[Pesten](#)

[Preventief werken, hoe doen we dat?](#)

[Signalen van pestgedrag](#)

[Stelregels](#)

[Klassenregels](#)

[Aanpak van ruzies in stappen](#)

[Mediatie](#)

[Gedragsprotocol](#)

[Protocol](#)

[De 5- sporenaanpak](#)

[Hulp aan het gepeste kind](#)

[Hulp aan de middengroep](#)

[Hulp aan de Pester](#)

[Adviezen aan de leerkracht](#)

[Adviezen aan ouders](#)

[Bijlage :](#)

[Landelijke organisaties](#)

Pestprotocol openbare basisschool De Krijtmolen

Pesten op school . Hoe ga je er mee om ?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen, te weten de Pester (s) , slachtoffer(s) , de rest van de groep, leerkracht en de ouders.
- De school moet proberen om pesten te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met kinderen bespreekbaar gemaakt, waarna met hen de klassenregels worden opgesteld. Er wordt continu gewerkt aan een goed pedagogisch klimaat.
- Als pesten optreedt moeten leerkrachten dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak, welke staat beschreven in dit protocol.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt, of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert , dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Op de Krijtmolen zijn dat twee leerkrachten.

Pesten

De piek van pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat er preventief gewerkt wordt.

Preventief werken, hoe doen we dat?

We respecteren elk kind en tonen onze betrokkenheid .

We geven het goede voorbeeld.

We zorgen voor een goede sfeer, waarin het kind zich veilig voelt en zichzelf kan en mag zijn.

Aan het begin van elk schooljaar bespreken we in de groep hoe we met elkaar om willen gaan. De afspraken die daaruit voort komen worden in een grote wissellijst zichtbaar in het lokaal gehangen. Alle kinderen en de leerkracht(en) ondertekenen dit document. De regels blijven het hele jaar in de lijst hangen. Regelmatig wordt een regel besproken in de groep. Als een kind zich niet aan een regel houdt wordt het daarop aangesproken en kan het nodig zijn om die regel weer extra aandacht te geven.

We bespreken de regels in de groep door een gesprek te voeren, een rollenspel te spelen, een verhaal te vertellen, een speciale werkvorm in te zetten ect.

We geven ongewenst gedrag geen groen licht en spreken kinderen rustig aan op hun gedrag.

We onderhouden een goed contact met ouders en dragen naar hen duidelijkheid uit over de wijze waarop we omgaan met elkaar.

We maken gebruik van de methode "Vreedzame school" om de kinderen het gewenst gedrag aan te leren.

Signalen van pestgedrag

Signalen van pestgedrag kunnen o.a. zijn:

- Bijnamen geven
- Eén iemand voortdurend de schuld van iets geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Negatieve opmerkingen maken over kleding
- Buitensluiten
- Buitenschool opwachten
- Bezittingen afpakken of vernielen
- Utlachen, uitschelden
- Zogenaamd leuke opmerkingen over iemand maken
- Spullen verstoppen

Deze lijst kan nog veel verder worden uitgebreid.

Stelregels

Vanaf groep 1 wordt kinderen bijgebracht dat bij pesten het inschakelen van de leerkracht niet als klikken wordt opgevat.

Andere kinderen in de groep hebben de verantwoordelijkheid om melding te doen, als hen iets opvalt van ongewenst gedrag. Alle kinderen zijn verantwoordelijk voor de goede sfeer in de klas! Er wordt gestreefd naar een goede communicatie tussen school en ouders. Juist waar het een pestprobleem betreft moeten partijen (gezin en school) hun grenzen goed kennen. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en zo nodig overleggen met betrokken ouders.

Klassenregels

Aan het begin van elk schooljaar worden er in elke groep regels opgesteld.

Dit zijn de afspraken rand gedrag die met elkaar worden vastgesteld.

Deze worden in de groepen 1 t/m 4 opgesteld door de leerkracht, voorgelegd aan de kinderen en evt. aangepast.

Deze worden in de groepen 5 t/m 8 door de kinderen opgesteld en voorgelegd aan de hele groep en de leerkracht. Gezamenlijk worden de uiteindelijke regels geformuleerd.

Bij de formulering wordt gelet op een zo positief mogelijk opgestelde regel.

Zo min mogelijk opsommen wat **niet** mag, maar juist formuleren hoe het moet !

Er zijn minimaal 5 á 6 regels, maar niet meer dan 10.

De regels worden groot en mooi uitgeschreven op een groot vel.

Daarna zet elk kind en de leerkracht(en) z'n naam op het groot vel met de regels.

Daarmee conformeert iedereen zich aan de afspraak.

De regels worden duidelijk zichtbaar in een wissellijst in de klas opgehangen.

De regels worden regelmatig besproken, soms als daar aanleiding toe is, maar net zo vaak preventief.

Aanpak van ruzies in stappen

Wanneer kinderen ruzie hebben leren zij deze op te lossen volgens het stappenplan van de Vreedzame school.

Mediatie

Bij mediatie wordt er van uitgegaan dat kinderen elkaar heel goed kunnen helpen bij het oplossen van conflicten en problemen. Dit bemiddelen door kinderen bij een conflict nomen we mediatie.

Dat is niet iets wat van de een op de andere dag gaat lukken en ook is het niet zo dat de leerkrachten alles over gaan laten aan de kinderen. Aan de hand van onderstaande punten leggen we uit hoe een en ander in zijn werk gaat:

- Uit de groepen 6, 7 en 8 worden een aantal kinderen voorgedragen om deel te nemen aan mediatie -trainingen;
- Ouders van kinderen die gekozen zijn wordt toestemming gevraagd hun kinderen mee te laten doen aan de trainingen;
- Jessica van Cutsem is op onze school de mediatietrainer. Zij is voor de kinderen aanspreekpunt en begeleidt de kinderen .
- De trainingen worden afgesloten met een diploma voor de kinderen;
- Mediatie door kinderen worden ingevoerd in de school;
- In de school hangen foto's van de kinderen die "dienst" hebben als mediator.

Verder wordt een conflict aan de hand van een Stappenplan mediatie besproken:

Het stappenplan mediatie:

- Introductie > namen zeggen, rustige plek zoeken, regels bespreken;
- luisteren > per kind vragen wat het probleem is, gevoel van de kinderen benoemen (boos, verdrietig) en de verhalen samenvatten;
- zoeken naar oplossingen > alle partijen zoveel mogelijk oplossingen laten bedenken;
- kiezen van een oplossing > de partijen een oplossing helpen kiezen waar ze het mee eens zijn;

- vervolgens feliciteert de mediator de kinderen met het oplossen van het probleem en vult een mediatieformulier in.

Natuurlijk zijn hiermee niet meteen alle problemen en ruzies op het schoolplein opgelost en natuurlijk kunnen de mediators niet in alle gevallen bemiddelen. Maar mediatie door kinderen en begeleiding door leerkrachten draagt bij aan het gevoel dat we samen verantwoordelijk zijn voor een prettige en veilige school.

Bij de mediatie zijn er 3 regels waarover iedereen die betrokken is bij een ruzie het eens moet zijn.

De 3 regels zijn:

- we doen echt ons best om het probleem op te lossen;
- we gaan niet schelden;
- we onderbreken elkaar niet.

De leerkracht houdt indien nodig een incidentenregistratie bij, waarin de toedracht van het incident wordt omschreven.

Gedragsprotocol

Daarnaast maken we gebruik van een gedragsprotocol, waarin duidelijk wordt besproken wat de consequenties zijn bij het niet naleven van de school- klassenregels(zie gedragsprotocol).

Protocol

Als er grenzen worden overschreden, waardoor het pedagogisch klimaat verstoort raakt, treed de 5-sporen aanpak in werking.

De 5- sporenaanpak

Met de 5- sporenaanpak wordt bedoeld de aanpak op 5 gebieden te weten:

- Hulp aan het gepeste kind
- Hulp aan de Pester
- Hulp aan de rest van de groep, te noemen de middengroep
- Adviezen aan de leerkracht
- Adviezen aan ouders

Hulp aan het gepeste kind

Afhankelijk van de situatie bieden we hulp aan het slachtoffer door:

- Zicht krijgen op het zelfbeeld van het gepeste kind. Weet het kind waarom/waardoor het gepest wordt?
- Adviezen te geven over hoe te reageren op het gedrag van de Pesters. De leerkracht bepaalt in overleg met het kind wat de beste aanpak is
- Gesprek met de ouders voeren, evt. in aanwezigheid van het kind
- Inschakelen van een specialist/ psycholoog met expertise op het gebied van pesten.

- Een vertrouwenspersoon op school beschikbaar hebben.

Hulp aan de middengroep

Als je de middengroep tot een andere houding brengt, ontnem je de Pester zijn publiek.

Deze groep, de middengroep moeten we mobiliseren, dit is een preventieve aanpak.

Bij deze aanpak komen de volgende punten aanbod:

- Werken aan een positieve werksfeer en een prettig klimaat
- Groepsregels opstellen over omgaan met elkaar. In de groepen 1 t/m 4 gebeurt dat met de kinderen, in de groepen 5t/m 8 gebeurt dat door de kinderen. De regels worden per groep vastgesteld en ondertekend, vergroot en duidelijk zichtbaar in het lokaal opgehangen
- Werken aan inlevingsvermogen
- Thema's aansnijden over gevoelens, spreekbeurten laten houden om inzicht te krijgen en begrip te vergroten.

Hulp aan de Pester

Pesterijen niet tolereren betekent niet dat je het kind als persoon afwijst, wel dat je het gedrag niet accepteert.

Bij deze aanpak komen de volgende punten aanbod:

- Een probleem oplossend gesprek voeren met de Pester door b.v. de oorzaak van het pestgedrag proberen bloot te leggen. Heeft het kin een idee wat hem/haar tot pesten brengt.
- Inlevingsvermogen vergroten, b.v. door rollenspel in b.v. de groep
- Hulp van ouders van de Pester inroepen
- Afspraken over evt. verwijdering zoals beschreven in het gedragsprotocol.

Adviezen aan de leerkracht

Adviezen aan de leerkracht vinden volgens de onderstaande punten plaats:

- De school beschikt over een orthotheek, waar voldoende achtergrondinformatie te vinden is.
- Leerkrachten wisselen hun ervaring uit door deze per bouw te bundelen.
- Door het inzetten van een sociogram
- Door signaleren van observatiepunten

Observatiepunten

Activiteiten die Pesters uithalen met hun slachtoffer:

- Volstrekt doodzwijgen
- Isoleren/ buitensluiten
- Psychisch, fysiek of seksueel mishandelen
- Kring vormen of insluiten
- Buiten school opwachten, slaan/ schoppen
- Klopjacht organiseren op weg van en naar school
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Opbellen/ sociale media

- Als slaaf behandelen
- Bijnaam gebruiken
- Opdrachten geven om huiswerk te maken of in te nemen
- Bezittingen toe-eigenen of geld afpersen
- Jennen, uitschelden, steeds de schuld geven
- Etc.

Adviezen aan ouders

Adviezen aan ouders kan op de volgende manier plaats vinden, namelijk;

- Ouders moeten op school informatie kunnen vragen over pesten.
- Er zijn lijsten beschikbaar met adviezen aan oudere van zowel gepeste als pestende kinderen.
- De school beschikt over adressen van landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.
- Indien gewenst gesprekken met de vertrouwenspersoon.
- **Bijlage :**

Landelijke organisaties

- Stichting Aandacht voor Pesten
www.aandachtvoorpesten.nl/
- Pesten op school- Vereniging openbaar Onderwijs
www.voo.nl/Producten/brochures/Pesten_op_school
- Activiteiten- NLOO(Netwerk Landelijke Ouder Organisaties) www.nloo.nl/activiteit.php

Protocol sociaal omgangsbeleid

Inhoudsopgave

1. Doel van een protocol sociaal omgangsbeleid	Blz. 2
2. Wat verstaan we onder ongewenst gedrag?	Blz. 2
3. Signaleren	Blz. 3
4. De aanpak van ongewenst gedrag	Blz. 4

1. Doel van een protocol sociaal omgangsbeleid

Wij willen zorgen voor een school waar kinderen, ouders en leerkrachten zich prettig en veilig voelen. Veiligheid is voor ieder mens een voorwaarde om zich goed te kunnen ontwikkelen. Onze visie en ons handelen is gericht op respectvol met elkaar omgaan en elkaar serieus nemen. Dit geldt voor kinderen en voor volwassenen. Hierbij gebruiken wij als basis het programma 'De vreedzame school'.

In onze visie staat: Elk kind dient **respect** op te brengen voor een ander, of dat nu een kind is, een leerkracht, een ouder of iemand van buiten de school.

Helaas komt het op iedere school voor dat kinderen of volwassenen zich niet aan de sociale omgangsregels houden. Er kan sprake zijn van pestgedrag, onaangepast gedrag of van grensoverschrijdend gedrag.

Het protocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van het voorkomen, het signaleren en het aanpakken van ongewenst gedrag.

2. Wat verstaan we onder ongewenst gedrag?

Pestgedrag

Bij pesten wordt iemand getreiterd en is er sprake van herhalende, kwetsende machtsuitoefening tegenover specifieke slachtoffers. De leerling die pest heeft geen positieve bedoelingen, maar wil iemand pijn doen en kwetsen. Voor het slachtoffer is dit een bedreigende situatie. Het gevoel van veiligheid wordt aangetast. Meestal gebeurt het pesten stiekem.

Pesten is iets anders dan plagen. Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd. Het is een spelletje dat niet altijd leuk is, maar ook niet bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Onaangepast gedrag

Onder onaangepast gedrag verstaan wij gedrag waarbij geen rekening wordt gehouden met anderen of met de gevoelens van anderen of de spullen van anderen. We verwachten van onze kinderen, ouders en leerkrachten dat ze onenigheden of conflicten

respectvol uitpraten. Brutale uitingen of het niet luisteren naar volwassenen zijn voorbeelden die vallen onder dit gedrag.

Grensoverschrijdend gedrag

Als er gebruik wordt gemaakt van geweld, zowel fysiek als verbaal, valt dit onder grensoverschrijdend gedrag.

3. Signaleren

Pestgedrag

Vaak kunnen leerkrachten en ouders door middel van observeren signalen van pestgedrag opvangen. Hieronder staan een aantal signalen die zouden kunnen voorkomen.

Verschillende signalen bij de leerling die gepest wordt:

- Het kind heeft blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleren, verliest vaak spullen.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, heeft stemmingswisselingen met driftbuien.
- Een kind kan ook onhandelbaar, agressief en overspannen reageren.
- Het kind staat dikwijls alleen op het speelplein; er komen geen vriendjes thuis en het wordt niet uitgenodigd.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht.
- Het kind wordt als laatste gekozen.
- De schoolresultaten worden opeens slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk en figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zoekt redenen om niet naar school te hoeven.

Verschillende signalen bij de leerling die pest:

- Het kind heeft blauwe plekken, schrammen of gescheurde kleren.
- Zijn/haar vriendjes zijn volgzame meelopers.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Zijn/haar vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- Het kind is regelmatig brutaal tegenover een zwakkere. Dit kan ook een ouder zijn.
- Het kind kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden en verdraagt geen kritiek.
- Het kind kan zich thuis anders gedragen dan op school en andersom.

Onaangepast gedrag

Dit kunnen we signaleren door te observeren hoe kinderen met elkaar en met de spullen van school en anderen omgaan en door goed te kijken naar het gedrag dat een kind tegen volwassenen laat zien.

Voorbeelden van signalen:

- Het niet accepteren van aanwijzingen van volwassenen.
- Op een negatieve manier in discussie gaan.
- Brutale antwoorden geven.
- Niet luisteren naar ideeën of inbreng van andere kinderen
- Niet opruimen van gemeenschappelijke spullen
- Niet netjes omgaan met de materialen

Grensoverschrijdend gedrag

Wij keuren grensoverschrijdend gedrag van leerlingen altijd af.

Voorbeelden van dit gedrag zijn:

- Alle vormen van fysiek geweld.
- Alle vormen van verbaal geweld, te denken valt aan grove scheldwoorden die kwetsend zijn voor anderen.

4. De aanpak van ongewenst gedrag

Algemeen

Wij schenken aandacht aan sociale competenties en vaardigheden. Wij gebruiken hier het programma 'De vreedzame school' voor. De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen. Kinderen leren o.a.:

- Vertrouwen te krijgen in zichzelf
- Zicht te krijgen op wat de omgeving van hen vraagt en daar een eigen weg in te vinden
- Samen te werken met andere kinderen
- Dat ieder kind anders is.

De aanpak van pestgedrag Ondanks deze preventieve aanpak kan het toch voorkomen dat pesten de kop opsteekt. Wanneer dat gebeurt hanteren wij een directe aanpak: de vijf sporenaanpak.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan mogelijke oplossingen.
- Ouders op de hoogte brengen.
- **Zo nodig zorgen in overleg met ouders dat het kind deskundige hulp krijgt.**

2. Steun bieden aan de leerling die pest.

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander kind betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties met anderen te onderhouden.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Ouders op de hoogte brengen.
- **Zo nodig zorgen in overleg met ouders dat het kind deskundige hulp krijgt.**

3. De zwijgende middengroep betrekken bij de oplossing van het pestprobleem.

- Met de kinderen praten over pesten en hun eigen rol daarin.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossing.
- Samen met de kinderen werken aan een oplossing, waarbij ze zelf een actieve rol kunnen spelen.

4. De ouders/verzorgers steunen.

- De ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Informatie en advies geven over pesten en de manier waarop pesten kan worden aangepakt.

- Stimuleren dat ouders elkaar op een respectvolle en oplossingsgerichte manier aanspreken op pestgedrag van hun kind. Het is namelijk een gezamenlijk probleem.
- In samenwerking met ouders en school het pestprobleem aanpakken.
- **Zo nodig ouders/verzorgers doorverwijzen naar professionele hulp.**

5. De leerkrachten steunen bij de aanpak van het pestprobleem.

- Het team is geschoold in het programma 'Vreedzame school'. Nieuwe leerkrachten moeten worden ingewerkt in dit programma.
- Zo nodig volgen leerkrachten cursussen of bijscholing over dit onderwerp.
- De zorgstructuur van de school is zo ingericht dat de IB-er regelmatig overleg heeft met de leerkracht over de klas en over individuele leerlingen. Bij problemen ondersteunt de IB-er in het zoeken naar een oplossing.

Het team stelt zich ten doel de school een veilige plek te laten zijn. Dit doet zij door duidelijk stelling te nemen tegen het pesten, en een duidelijke aanpak ervan. Ieder leerkracht heeft een signalerende functie. Wanneer de leerkracht pestgedrag signaleert is hij/zij verantwoordelijk voor het aanspreken van de betrokkenen en het informeren van de ouders van de leerling die gepest wordt, maar ook de ouders van de leerling die pest.

Kinderen of ouders kunnen ook zelf initiatief nemen om pestgedrag met de leerkracht te bespreken. Wanneer een kind of ouder dit liever niet doet met de eigen leerkracht, dan kunnen ze er voor kiezen om dit met de contactpersoon te bespreken. Naast het luisteren kan de contactpersoon samen met het kind en/of de ouders bepalen wat er moet gebeuren. Ouders hebben een belangrijke taak in het bewaken en bewaren van de veiligheid op school. Het is belangrijk dat de ouders hun kinderen vertellen over de gevolgen van pesten en hun kinderen wijzen op hun verantwoordelijkheden. Als een ouder merkt dat zijn/haar kind wordt gepest of zélf pest, is het van belang om samen met de leerkracht van het kind te kijken welke mogelijkheden er voorhanden zijn om het pestgedrag zo snel mogelijk een halt toe te roepen.

School en ouders kunnen er zo samen voor zorgen dat de school een veilige school blijft. Een plek waar ieder kind zich veilig kan ontwikkelen.

De aanpak van onaangepast gedrag

Als een kind geen rekening houdt met anderen, de gevoelens van anderen of de spullen van anderen, dan volgen we deze stappen.

- Het onaangepast gedrag wordt duidelijk benoemd in een 'ik boodschap'. *Ik zie dat jij de schaar afpakt van Jan, ik zie dat Jan het niet leuk vindt. Is dat jouw bedoeling?*
- Als het niet de bedoeling is van het kind, worden er samen met de leerkracht positieve alternatieven bedacht voor zijn/haar gedrag.
- De leerkracht houdt toezicht op/helpt het kind om een alternatief uit te voeren.
- Zo nodig worden er excuses gemaakt aan het andere kind.
- Als het wel de bedoeling is of het gedrag gaat door, wordt het kind uit de situatie gehaald. Er volgt een time-out in een andere klas.
- Na een afkoelingsperiode gaat de leerkracht in gesprek met het kind de leerkracht herhaalt de ik-boodschap.
- Als het wordt begrepen door het kind, kan het terug naar de klas en maakt het zo nodig excuses aan het andere kind of aan de leerkracht.
- Bij het doorgaan van het gedrag, blijft het kind in de time-out situatie. Er wordt na schooltijd verder gepraat met het kind. De ouders worden op de hoogte gebracht.
- In overleg met ouders wordt samen met het kind naar een oplossing gezocht om dit gedrag in de toekomst te voorkomen.

- Bij onaangepast gedrag wordt er naar ouders gebeld als het kind niet luistert na een time-out of als er sprake is van frequent onaangepast gedrag.

De aanpak van grensoverschrijdend gedrag (overleg met het team)

Als een kind gebruik maakt van geweld, zowel fysiek als verbaal, dan volgen we deze stappen.

- Het grensoverschrijdende gedrag wordt benoemd in een 'ik-boodschap zonder vraag met consequentie' en het kind wordt direct in een time-out situatie gezet. *Ik zie/hoor dat je slaat/schopt/brutaal bent. Ik accepteer jouw gedrag niet. Met dit gedrag kan je niet in de klas zijn, ik breng je naar juf/meester. In de pauze/na schooltijd praten wij hierover.*
- *Voor de leerlingen van groep 1 t/m 3 wordt er gekeken naar het kind. Een time out in een andere klas kan nog teveel impact hebben en het doel voorbijschieten. De leerkracht schat per situatie in wat effectief is en heeft de keus om bovenstaande procedure te volgen of brengt de leerling naar een plek in de buurt van de klas of een plek in de klas voor een time out periode. Na de time out periode bespreekt de leerkracht het gedrag met de leerling.*
- Na een afkoelingsperiode in een andere klas schrijft het kind zelf het verhaal op wat er volgens hem/haar gebeurd is. Na schooltijd praat de leerkracht hierover met het kind. Voor onderbouw kinderen die nog niet goed een verhaal kunnen schrijven wordt er bekeken welke consequentie passend is. Bijvoorbeeld: een tekening maken voor het "slachtoffer", excuus aanbieden, enz.
- Tijdens het gesprek na de time-out vertelt de leerkracht concreet aan het kind welk gedrag verwacht wordt.
- De leerkracht vraagt na of het kind dit begrijpt.
- De leerkracht vraagt na of het kind zich hieraan gaat houden.
- Als het kind dit van plan is, dan kan het de volgende dag of na de pauze terug naar de klas.
- Als het kind dit niet van plan is, dan blijft het in de time-out situatie.
- In overleg met de ouders wordt eventueel samen met het kind naar een oplossing gezocht om dit gedrag in de toekomst te voorkomen.
- Bij grensoverschrijdend gedrag wordt er altijd naar ouders gebeld. Dit kan tijdens de time-out zijn als een kind zich niet aan de regels wil houden. Dit kan ook achteraf zijn als het kind zich tijdens de time-out aan de regels heeft gehouden.

Contactpersonen in de school

Klachten

Overal waar gewerkt wordt, zijn wel eens misverstanden en worden af en toe fouten gemaakt. Zit u iets dwars, heeft u het gevoel dat iets niet helemaal goed loopt of heeft u een klacht, dan kunt u dit altijd aan de school melden. Als het betrekking heeft op een voorval in de klas richt u zich in de eerste plaats tot de groepsleerkracht. In de meeste gevallen leidt dit gesprek tot de gewenste oplossing. Zo niet dan kunt u zich tot de schoolleiding richten. Heeft u het gevoel dat er binnen de school niet een passende oplossing gevonden kan worden, dan kunt u zich richten tot:

Stichting Spaarnesant
Richard Holkade 16
2033 PZ Haarlem
023-5430100

Contactpersoon

Als u een klacht heeft die betrekking heeft op de dagelijkse gang van zaken in de klas, dan kunt u terecht bij

- Groepsleerkracht

- Directie

De school heeft aparte contactpersonen voor klachten met betrekking tot:

- seksuele intimidatie
- agressie/geweld
- pesten
- discriminatie/racisme

De taak van de contactpersoon is het verzorgen van de eerste opvang bij de hierboven genoemde klachten. De contactpersoon zal samen met u en/of uw kind naar een passende oplossing zoeken.

De contactpersoon is te bereiken op het nummer van de school: 020-6311560

De contactpersoon is: Sabine Kortekaas

DE KRIJTMOLEN

School van de toekomst

Protocol meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Dit is het protocol kindermishandeling en huiselijk geweld van OBS De Krijtmolen. Wij hebben ons geconformeerd aan de meldcode. Dit is het stappenplan waarin wordt aangegeven hoe de professional behoort om te gaan met het signaleren en melden van HG en KM ter ondersteuning van zijn/haar besluit om wel/niet te melden.

Definitie; Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind. (Baartman, 2010).

Definitie; Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). (vanuit de overheid).

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is dus hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

De meldcode is vanaf 1 juli 2013 verplicht en heeft betrekking op alle vormen van geweld in de huiselijke situatie, zoals mishandeling, seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld, ouder(en)mishandeling en huwelijksdwang.

De meldcode heeft tot doel eerder passende hulp te bieden.

De aandachtsfunctionaris (AF) is verantwoordelijk voor het hanteren van het stappenplan meldcode. De AF op De Krijtmolen is Sabine Kortekaas.

In dit protocol wordt duidelijkheid gegeven over de stappen van de meldcode.

Stappenplan meldcode

Stap 1:

In kaart brengen van signalen

Kindcheck

Zorgen bespreken

Documenteren

De leerkracht brengt de signalen in kaart en bespreekt deze met de AF. De AF is verantwoordelijk voor de documentatie. De AF checkt of een risico bestaat op ernstige schade voor kinderen waar zij zorg voor draagt (kindcheck).

Stap 2:

Collegiale consultatie

Bij twijfel: Veilig Thuis inschakelen

Letseldeskundige inschakelen

Documenteren

Contact met Veilig Thuis of letseldeskundige wordt uitgevoerd door de AF. AF draagt zorg voor het documenteren van de zorgsituatie.

Stap 3:

Delen van de zorg met de ouder/verzorger

Documenteren

AF voert samen met de leerkracht de gesprekken met de ouder en documenteert deze gesprekken.

Stap 4:

Wegen van geweld

Bij twijfel: Veilig Thuis inschakelen

Bespreken en documenteren

Bij twijfel neemt AF altijd contact op met Veilig Thuis. AF bespreekt de bevindingen met alle direct betrokkenen in de school en documenteert ook deze stap in het systeem.

Stap 5A:

Hulp organiseren

Bespreken met de ouder

Documenteren

AF beslist over wel/niet melden en is verantwoordelijk voor de melding. Aan ouders mededelen dat je een melding gaat doen bij Veilig Thuis. AF documenteert deze stap.

Vertrouwelijke informatie

De AF levert inspanning om toestemming te krijgen van ouders om de vertrouwelijke informatie te delen. De vertrouwelijke informatie wordt bewaard in het dossier van de leerling. De stappen worden zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingdossier. Dit dossier is toegankelijk voor leerkrachten, ib-er/zorgcoördinator en directie van De Krijtmolen. De AF is verantwoordelijk voor dit dossier.

Stap 5B:

Melden

Bespreken met de ouder

Documenteren

Toelichting op het stappenplan

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. We gaan daarbij uit van de signalen die een leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt.

Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruiken we het (vroeg-)signaleringsinstrument:(file:///E:/Wegwijzer/Huiselijk%20Geweld%20en%20Kindermishandeling/Signalen%20kindermishandeling%204%20tot%2012%20jaar%202011.pdf)

In deze fase wordt de leerling in de groep geobserveerd en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek), waardoor de signalen in kaart gebracht kunnen

worden. Er is meteen contact hierover met de ouders. Bijvoorbeeld in het gebruikelijke gesprek met de ouders tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die opvallen, waardoor mede een beeld ontstaat waardoor ook met informatie van de ouder de situatie in kaart gebracht wordt. Daarnaast worden de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten geobserveerd. Alle signalen worden verzameld waardoor duidelijker wordt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen worden schriftelijk vastgelegd. Gespreksverslagen worden zoveel mogelijk door betrokkenen ondertekend. Hierdoor kan tevens later bij de inspectie van het onderwijs verantwoording afgelegd worden, indien dit wordt gevraagd. Dit wordt apart vastgelegd in het leerlingendossier, welke in een gesloten kast (met slot) of digitaal wordt bewaard. Dit uiteraard vanwege de privacygevoelige gegevens.

In het specifieke leerlingdossier worden de volgende gegevens vastgelegd:

- Datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen men ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld in overleg met de coördinator / IB-er en/of directie

Kindcheck

De kindcheck is een onderdeel van de wet meldcode HG en KM (stap 1). Dit geldt voor professionals die zich zorgen maken o.b.v. oudersignalen terwijl er geen kindsignalen zijn. De professional gaat in gesprek met de ouder. Als er na dit gesprek zorgen blijven, dan zet de professional o.b.v. oudersignalen de stappen van de meldcode. Deze stappen zijn er op gericht de situatie waarin het kind zich bevindt nader te onderzoeken en zo nodig passende hulp te organiseren voor alle betrokkenen. De professional legt dit vast in het leerlingdossier. Besluit de professional een melding te doen o.b.v. oudersignalen, dan is het van belang dat Veilig Thuis wordt ingeschakeld om de situatie verder te onderzoeken.

Stap 2: Collegiale consultatie en eventueel raadplegen Veilig Thuis

De leerkracht bespreekt de signalen met zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris. Samen overleggen zij welke stappen er genomen gaan worden. Te denken valt aan: voorleggen in de interne ondersteuningsstructuur, OKA, schoolarts, sociaal verpleegkundige of andere

betrokkenen of Advies vragen aan Veilig Thuis. Bij een vermoeden van seksueel misbruik, eer-gerelateerd geweld of genitale verminking schakelt de aandachtsfunctionaris meteen het Meldpunt Bijzondere Zorg in. De schoolleiding wordt te allen tijde op de hoogte gebracht.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid onmiddellijk moet worden beschermd, dan wordt direct advies gevraagd aan Veilig Thuis. Indien het oordeel is, op basis van de signalen, dat onmiddellijke actie geboden is, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding gedaan worden, zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties wordt ook contact gezocht met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of contact gezocht met de politie om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder

Bespreek de signalen met de ouder(s). Is er ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of het Veilig Thuis. Dit gesprek kan alleen plaatsvinden in aanwezigheid van de aandachtsfunctionaris:

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen gezien, gehoord en waargenomen is. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of een gerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met het AMK.
5. Legt het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van de leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continu uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die er zijn. Indien een handelingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelingsplan.

N.B.: Ons doel is ouders maximaal te informeren over en te betrekken bij het traject.

Indien de ouder de zorgen herkent wordt een begin gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast worden handelingsadviezen uitgewisseld voor in de groep en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, wordt dit traject afgesloten. De leerling en de ouder worden dan binnen de reguliere interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleid.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

de veiligheid van de ouder, die van medewerkers, of die van een ander in het geding is; of als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gewogen in stap 4. De aard én de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling wordt gewogen. Er wordt gewogen op basis van de signalen, het ingewonnen advies en op basis van het gesprek met de ouder. De aandachtsfunctionaris neemt altijd contact op met Veilig Thuis of de jeugdgezondheidszorg bij het maken van deze weging; dit wordt gedaan i.o.m. functionarissen in de interen ondersteuningsstructuur.

Stap 5: Beslissen: Hulp organiseren of melden

Stap 5a: We organiseren hulp en volgen het gezin.

Als leerkracht en aandachtsfunctionaris menen, op basis van de afweging in stap 4, dat het kind en het gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermd kan worden dan:

- Bespreken leerkracht en aandachtsfunctionaris de gekregen adviezen en het oordeel van het Veilig Thuis met de ouder(s).
- Organiseren leerkracht en aandachtsfunctionaris de noodzakelijke hulp;
- Volgen leerkracht en aandachtsfunctionaris de effecten van deze hulp; en
- Doet de schoolleiding in overleg met leerkracht en aandachtsfunctionaris alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Ouder(s) worden doorverwezen en leerkracht / zorgcoördinator vragen daarna of de ouder contact heeft gehad met de betreffende instantie. Aan ouder(s) wordt toestemming gevraagd om als school contact te leggen met de betrokken hulpverleners. Zo kan de school via de hulpverlening informatie krijgen die hen helpt om het kind beter te begeleiden.

Er worden afspraken gemaakt over begeleidings- en zorgbehoeften van het kind op school. Deze worden op school uitgevoerd. De ouders voeren deze thuis uit

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder(s)

Als het kind niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermd kan worden, of als eraan getwijfeld wordt of voldoende bescherming geboden kan worden dan:

- Meldt de schoolleiding het vermoeden bij Veilig Thuis; Bij deze melding wordt zoveel mogelijk aangesloten bij feiten en gebeurtenissen en wordt aangegeven indien de informatie die gemeld wordt (ook) van anderen afkomstig is;
- Met Veilig Thuis wordt overlegd wat er na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden van school, zelf nog gedaan kan worden om de leerling en zijn/haar gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. De voorgenomen melding bij Veilig Thuis wordt met de ouders besproken. Dit gesprek wordt gevoerd door twee mensen waaronder in ieder geval één persoon vanuit de schoolleiding. In het gesprek wordt uitleg gegeven waarom het voornemen er is een melding te doen bij het Veilig Thuis en wat het doel daarvan is.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van het kind, de ouder, die van de leerkracht of een andere persoon in het geding is;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met de functionaris en de school zal verbreken.

Het vragen van advies aan Veilig Thuis mag altijd anoniem.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen. Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Deskundigheid eengerelateerd geweld en VGV

Eengerelateerd geweld is de overkoepelende term voor vormen van dwang, psychisch en fysiek geweld gepleegd vanuit een eermotief. Het gaat daarbij om geweld dat wordt toegepast om te voorkomen dat een lid van de familie gedrag vertoont dat de familie-eer kan schaden, bijv. huwelijksdwang, achterlating, gedwongen zelfmoord of geestelijke druk (bedreiging, vernedering, strenge controle). Als school schenken we hier aandacht aan. Aangezien dit een andere meldcode omvat, verwijzen we naar Handelingsprotocol Vrouwelijke Genitale Verminking bij minderjarigen (Pharos,2013) of www.vgv.ggd.nl.

Verwijsindex Risicjongeren

Als school maken wij geen gebruik van het melden in de verwijsindex Risicjongeren.

Meldrecht/meldplicht

De school en andere hulpverleners hebben een wettelijke meldrecht bij vermoedens van HG/KM. Dit meldrecht geeft hulpverleners, ondanks hun beroepsgeheim, het recht om, zo nodig zonder toestemming van de ouder/verzorger, een melding te doen van vermoedens van HG en KM bij Veilig Thuis of RvK.

De AF is verplicht om de meldcode te hanteren maar heeft het recht om te melden.

Documenteren

In het leerlingdossier staat alles wat je vastlegt over kind en gezin. De inhoud van het dossier is bekend bij ouders. In het dossier staat feitelijke en objectieve informatie dat aansluit bij wat je ziet, hoort en ruikt. Dit bevat geen interpretaties. Zorg voor voldoende onderbouwing door feiten en scheid meningen en oordelen van feiten. Verder bevat het dossier besluiten, bronnen en evt diagnoses die afkomstig zijn van bevoegde deskundigen.

Taken en verantwoordelijkheden van de aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris heeft een adviserende rol richting de beleidsontwikkeling en een coördinerende rol bij de uitvoering van de stappen van de meldcode indien er een vermoeden is van huiselijk geweld of kindermishandeling.

De aandachtsfunctionaris is binnen de school het aanspreekpunt voor collega's, voert de regie bij de implementatie van de meldcode en heeft de volgende taken:

- Ondersteunen en adviseren
- Invullen en bijstellen meldcode
- Profileren
- Informeren
- Motiveren
- Organiseren
- Vastleggen en documenteren
- Evalueren

Taken en verantwoordelijkheden van de leerkracht

De leerkracht is verantwoordelijk voor stap 1 en 2 van de meldcode; signaleren en collegiale consultatie. Dit betekent voor de leerkracht:

- Inhoud van de meldcode kennen en handelen volgens bijbehorende route
- Kunnen signaleren
- Deskundigheid op niveau brengen en houden
- Waken voor de veiligheid van de leerling bij beslissingen
- Overleg plegen met aandachtsfunctionaris in de school bij vermoedens
- De weg weten (interne organisatie kennen)
- Uitvoeren van afspraken (bijv. observeren, gesprek) en terugkoppelen
- Waarborgen continuïteit van het onderwijs en zorg
- Zorgvuldige omgang (privacy waarborging - privacyreglement)

Veilig Thuis

Veilig Thuis is een samenvoeging van de Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) met als hoofddoel:

- Eén meldpunt voor alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling
- Meer samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Veilig Thuis doorbreekt onveilige situaties en zet mensen in beweging. Dit gebeurt zorgvuldig en in verbinding.

Dyslexie protocol

Het protocol dyslexie is een onderdeel van het zorgplan van obs De Krijtmolen. Het is opgesteld op basis van het "Protocol Leesproblemen en Dyslexie" (Martine Gijssel, Femke Scheltinga, Maud van Druenen, Ludo Verhoeven, 2011). Het is een richtlijn voor het voorkomen, signaleren en omgaan met lees- en spellingproblemen op onze school.

Niet bij alle leerlingen ontwikkelt het lezen zich gemakkelijk. Onze school streeft ernaar voldoende aandacht te geven aan het vroegtijdig signaleren en het begeleiden van leerlingen met lees- en spellingproblemen. Leerlingen die moeilijkheden ervaren bij lezen en spellen, krijgen in de groep extra aandacht. Indien deze zorg weinig of geen resultaat oplevert, spreken we van ernstige lees- en spellingproblemen en/of dyslexie.

Wat is dyslexie?

De officiële definitie luidt: Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau (Stichting Dyslexie Nederland, 2008).

Dyslexie is een complex probleem dat invloed heeft op het algeheel functioneren van de leerling. Dyslexie uit zich bij elk individu anders, maar in het algemeen gesproken geldt het volgende:

- Er zijn automatiseringsproblemen bij het (leren) lezen en/of spellen.
- Deze problemen zijn hardnekkig en resistent tegen behandeling (didactische resistentie).
- De problemen zijn niet te herleiden tot andere problemen of stoornissen.
- Er is vaak sprake van een erfelijke component: bij dyslectische leerlingen wordt vaak dyslexie in de familie aangetroffen.
- Kinderen met dyslexie hebben vaak problemen met automatiseren, zoals bij het rekenen de tafels en bijvoorbeeld sommen van 1-10. Ook bij topografie kunnen ze problemen hebben met automatiseren.
- Er kunnen problemen zijn bij de taakaanpak: problemen in de handelingsvolgorde.
- Kinderen met dyslexie lopen het risico op sociaal-emotionele problemen, waarbij de omgeving een grote rol kan spelen om dit te voorkomen.

Doorgaande lijn

Van groep 1 t/m 8 wordt in een doorgaande lijn gewerkt aan lezen en spellen. In groep 1/2 wordt door een breed aanbod gewerkt aan de tussendoelen beginnende geletterdheid. Er wordt aandacht besteed aan woordenschat, mondelinge taal- en leesplezier, waarvan bekend is dat er met name een (preventieve) invloed is op de leessnelheid en begrip

lezen op latere leeftijd. Verder wordt er gewerkt aan letterkennis (letter van de week), het fonologisch en fonemisch bewustzijn.

In groep 3 wordt gebruik gemaakt van de methode “Veilig leren lezen”. De leerstof is gericht op het opbouwen van letterkennis, het omzetten van woorden in zuivere klanken en het ontwikkelen van fonemisch bewustzijn. Daarna richt de leerstof zich op de leessnelheid en op het automatiseringsproces.

In groep 4 is de aanpak vooral een verdieping en verbreding van de aanpak in groep 3. Het automatiseringsproces komt verder op gang. Een ander belangrijk doel is het ontwikkelen van leesmotivatie bij de leerlingen.

In groep 4 t/m 8 wordt gebruik gemaakt van de methode “Estafette” voor lezen en “Taal op Maat Spelling” voor spelling. Alle methodes ondersteunen dezelfde principes, waardoor de doorgaande leerlijn ontstaat.

Doelgericht werken

Binnen de hele school wordt gewerkt met doelen, afgeleid van het cito leerlingvolgsysteem. De doelen zijn zichtbaar in de groepsplannen en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

Hulp bij leesproblemen

Wanneer uit de evaluatie blijkt dat een leerling niet genoeg heeft aan het reguliere basisaanbod, wordt er in de groep door de leerkracht extra begeleiding geboden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende methodieken, afhankelijk van het leerjaar. (zie bijlage remediërende methodieken)

Groep 1/2

Bij de kleutergroepen is vooral observeren belangrijk om na te gaan of de belangstelling voor letters en woorden achter blijft. Wanneer uit observatie blijkt dat een kind meer moeite heeft, volgen wij de ontwikkeling nauwkeurig m.b.v. een screeningslijst die door expertisecentrum Nederlands is ontwikkeld:

<http://www.expertisecentrumnederlands.nl/downloads/werkdocumenten-protocol-leesproblemen-en-dyslexie-groep-1-en-2/>

Groep 3

We gebruiken Connect Klanken en letters in groep 3 bij leerlingen die onvoldoende letterkennis hebben. De leerlingen krijgen de begeleiding van de leerkracht in kleine groepjes gedurende een afgesproken periode. Er wordt minimaal 1 uur extra instructie – en inoefentijd per week gegeven (3 x 20 minuten). Daarnaast oefenen de kinderen dagelijks FLITS! op de computer.

Groep 4

In groep 4 krijgen de risicoleerlingen extra instructie technisch lezen van de leerkracht met Estafette. Verder wordt er in groep 4 gebruik gemaakt van Connect Woordherkenning en Connect Vloeiend lezen, aangevuld door het computerprogramma FLITS!

Groep 5 t/m 8 wordt Ralfi gelezen met zelfgekozen teksten uit onder andere Nieuwsbegrip en kidsweek.

Signaleren van dyslexie

Op onze school gaan we uit van de professionaliteit van de leerkracht. De leerkracht gaat dagelijks met de leerlingen om, ziet hoe ze werken en leren, weet hoe hun vooruitgang is en hoe ze zich emotioneel ontwikkelen. Daarnaast monitoren we de ontwikkeling met het CITO-leerlingvolgsysteem.

De gegevens die wij gebruiken bij de signalering van mogelijke dyslexie:

- De informatie van de ouders bij aanmelding op school.
- Observaties in de klas met betrekking tot werkhouding, leerbaarheid, onthouden, automatiseren, interesse in activiteiten die met taal, geletterdheid en lezen te maken hebben.
- Signalering Onderbouw: 2 keer per jaar de screeningslijsten beginnende geletterdheid, waarbij gekeken wordt naar fonologische vaardigheden en letterkennis. Er worden aanvullend toetsen uit het protocol leesproblemen en dyslexie afgenomen, als er twijfels zijn of de leerling aan alle voorwaarden voldoet om naar groep 3 te gaan.
- Informatie vanuit logopedie.
- Afname toets Cito Taal voor kleuters in groep 2.
- Signaleringen Veilig leren lezen in groep 3.
- Analyse van toetsen uit het leerlingvolgsysteem: Cito LOVS DMT en AVI.
- Cito LOVS spelling voor groep 3 t/m 8.

Diagnostiek

Als - na evaluatie - blijkt dat na de eerste signalering de extra begeleiding van een half jaar niet het gewenste effect heeft gehad en het gestelde doel niet behaald is, kunnen we onze vermoedens van dyslexie uitspreken. We gaan in gesprek met ouders en continueren de begeleiding. Als de scores laag blijven in de volgende toetsperiode (januari of juni), adviseren we een onderzoek te starten naar dyslexie. Een geregistreerde GZ-psycholoog met dyslexie-expertise kan het onderzoek uitvoeren en een dyslexieverklaring afgeven. Doorgaans gebeurt dit pas vanaf midden groep 4. Ouders kunnen in samenwerking met de school dyslexie-onderzoek aanvragen bij een externe instantie. Wanneer de verklaring wordt afgegeven kan de (eventueel vergoede) behandeling starten.

Voor kinderen bij wie sprake is van problemen naast de dyslexieklachten (bijvoorbeeld dyslexie in combinatie met ADHD, een spraak/taalstoornis, of een vermoeden hiervan), is een intensiever behandel- /begeleidingstraject nodig. Hierover gaat de school in overleg met de betrokken instanties.

De strikte criteria voor aanmelding onderzoek in het kader van de vergoede behandeling zijn:

- Drie achtereenvolgende keren een E score (zwakste 10 %) in januari en juni op de DMT (Drie Minuten Toets).
- Onvoldoende vooruitgang na intensief remediëren in tussenliggende periodes.

Bij de DMT gaat het om de score van kaart 1, 2 (en 3) samen, de afzonderlijke kaarten mogen wel een D score bevatten. Er wordt ook voldaan aan de strikte criteria als:

- Drie achtereenvolgende keren een E score wordt behaald op de Cito toets spelling in combinatie met 3 keer een D score (zwakste 16 %) op de DMT (score op kaart 1,2 en 3).
- Ook in dit geval moet er sprake zijn van onvoldoende vooruitgang na minstens een half jaar intensief remediëren.

Onder intensief remediëren wordt verstaan: 1 uur per week extra instructie (naast de reguliere lessen op het rooster voor de gehele groep).

Compenserende maatregelen

Als er een dyslexieverklaring aanwezig is, betekent dit een aanpassing in het lesstofaanbod. Deze maatregelen zijn bedoeld om de problemen die leerlingen ondervinden te verminderen en hun zelfredzaamheid te bevorderen.

Hieronder een aantal punten waar rekening mee wordt gehouden;

- Teksten in de klas laten voorlezen door andere leerlingen of door de leerkracht.
- Teksten laten uitspreken op Snappet.
- Extra tijd geven voor oefeningen, opdrachten en toetsen.
- Hulpmiddelen toestaan zoals het gebruik van een tafelkaart, sleutelhanger met spellingregels, m.u.v. cito-toetsen.
- Gebruik van een tablet of laptop (met spellingcontrole m.u.v. spellingtoets), mogelijkheid gebruik te maken van Kurzweil.
- Cito-toetsen vergroten.
- Cito-toetsen mondeling afnemen/evt. m.b.v. computer.
- Toets in kleine overzichtelijke opgaven verdelen.

Stappenplan bij risicolezers

Stappenplan groep 1

Stap	Moment in leerjaar	Actie door leerkracht
1	januari	Invullen signaleringslijst voor kleuters Beginsituatie vastleggen in groepsplan
2	januari t/m juni	Interventieperiode 1
3	juni	Invullen signaleringslijst voor kleuters Citotoets Taal voor Kleuters Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan

Stappenplan groep 2

Stap	Moment in leerjaar	Actie door leerkracht
1	Begin groep 2	Beginsituatie vastleggen in groepsplan
2	september t/m januari	Interventieperiode 1
3	januari	Invullen signaleringslijst voor kleuters Citotoets Taal voor Kleuters Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan

4	januari t/m juni	Interventieperiode 2
5	juni	Invullen signaleringslijst voor kleuters Citotoets Taal voor Kleuters Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan

Stappenplan groep 3

Stap	Moment in leerjaar	Actie door leerkracht
1	Begin groep 3	Beginsituatie vastleggen in groepsplan
2	oktober	Herfstsignalering Tussenevaluatie groepsplan
3	oktober t/m januari	Interventieperiode 1
4	januari	Wintersignalering Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan
5	januari t/m april	Interventieperiode 2
6	april	Lentesignalering
7	april t/m juni	Interventieperiode 3
8	juni	Eindsignalering Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan

Signaleringen in groep 3 mogen gedaan worden volgens de signaleringen uit VLL omdat deze momenten goed aansluiten bij het protocol.

Naast de herfstsignalering wordt ook de DMT-toets afgenomen. Vanaf de wintersignalering komt hier ook de AVI-toets bij.

Stappenplan groep 4 t/m 8

Stap	Moment in leerjaar	Actie door leerkracht
1	Begin groep	Beginsituatie vastleggen in groepsplan
2	oktober	Toetsmoment 1 Tussenevaluatie groepsplan
3	oktober t/m januari	Interventieperiode 1
4	januari	Toetsmoment 2 Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan
5	januari t/m april	Interventieperiode 2
6	april	Toetsmoment 3

7	april t/m juni	Interventieperiode 3
8	juni	Toetsmoment 4 Evalueren groepsplan, opstellen nieuw groepsplan

Toetsmomenten worden afgenomen volgens de toetskalender die jaarlijks wordt vastgesteld. Dit betekent dat er vier keer per jaar een AVI en DMT-toets wordt afgenomen bij de risicolezers.

Bijlage remediërende methodieken

Connect Klanken en letters groep 3

Wanneer bij de herstsignalering van VLL onvoldoende beheersing van de teken-klank koppeling blijkt en het lezen van de mkm woorden niet vloeiend verloopt, wordt Connect Klanken en letters ingezet. Doel is dat de klank-teken koppeling zo wordt zo beheerst dat de teksten van VLL bij de wintersignalering beheerst gelezen worden. Het klankbewustzijn wordt verbeterd, het technisch lezen ('decoderen') wordt beheerst. DMT B niveau. Een connectsessie duurt ongeveer 20 minuten en wordt drie keer per week met dezelfde leerlingen, in een kleine groep uitgevoerd.

Fase 1: Rijmpje voorlezen

Fase 2: Stoplichtletter

Fase 3: "Zoek de Letter"

Fase 4: Woorden schrijven

Fase 5: Woorden lezen

Fase 6: Samen lezen

Tijdens de uitvoer van Connect Klanken en Letters worden teksten meerdere malen gelezen. In de drie achtereenvolgende sessies omtrent een bepaalde letter worden in de fase 'Samen lezen' steeds dezelfde bladzijden gelezen. In elke sessie wordt met een zogenaamd connectrijtje gewerkt, dat door de leerkracht wordt opgesteld. Voorafgaand aan het opstellen van het connectrijtje zoekt de leerkracht eerst een leesboekje op passend niveau, waarin de betreffende letter veel voor komt. De leerkracht selecteert een aantal bladzijden dat gelezen gaat worden en kiest hieruit twee woorden waar de betreffende letter in voorkomt. Deze twee woorden vormen de basis voor het connectrijtje. Voor elke sessie wordt een nieuw connectrijtje opgesteld. Een connectrijtje bestaat uit zes woorden. Met behulp van vier andere woorden wordt een overgang gemaakt tussen de twee gekozen woorden. Hierbij wordt in elk woord steeds één letter veranderd.

Connect Woordherkenning groep 3

Dit wordt ingezet wanneer op de wintersignalering VLL onvoldoende wordt gescoord, ondanks verlengde instructie en Connect klanken en letters. De teken-klank koppeling wordt nog onvoldoende beheerst. Daarnaast wordt op woord- en tekstniveau nog onvoldoende gebruik gemaakt van directe woordherkenning. Op DMT kaart 1 en 2 is een D/E score gehaald. AVI M3 wordt niet beheerst. Doel is verbetering van de woordherkenning van woorden met medeklinkerclusters, tweelettergrepige woorden en meerlettergrepige woorden. Nauwkeurigheid is hierbij belangrijker dan tempo. Doel is dat de leerlingen bij de lentesignalering van VLL alle t/m kern 6 aangeboden letters voldoende en vlot beheersen. Voor de DMT halen de leerlingen minimaal een C score en AVI M3. Met de leesboekjes van VLL (maan/zon versie) van de kern die op dat moment wordt aangeboden wordt het programma uitgevoerd. De inhoud van een sessie ziet er als volgt uit:

Fase 1: Voorlezen

Fase 2: Woorden schrijven

Fase 3: Woorden lezen

Fase 4: Simultaan lezen ('kooor lezen')

Fase 5: Woordlotto

Fase 6: Duo lezen

Afsluiting

Connect Vloeiend Lezen groep 3 en 4

Dit is een programma voor kinderen die de aanvankelijke leeshandeling beheersen, maar niet komen tot het automatiseren daarvan. De centrale doelen van Connect Vloeiend Lezen zijn: leeskilometers maken en het komen tot vloeiendheid. In de groep stellen we als doel dat de kinderen aan het eind van het jaar een C score halen op de DMT kaart 1 en 2 en AVI E3 (groep 3). Ter bevordering van deze vloeiendheid wordt gebruik gemaakt van herhaald lezen. Binnen een connectsessie wordt een tekst meerdere malen gelezen. Connect Vloeiend Lezen wordt in kleine groepjes (drie tot zes leerlingen) onder begeleiding van de leerkracht worden uitgevoerd. Een connectsessie duurt ongeveer 20 minuten en wordt drie keer per week met dezelfde leerlingen uitgevoerd. Connect Vloeiend Lezen is een gestructureerd programma waarbij in elke sessie een aantal fasen wordt doorlopen. In één week wordt gedurende drie sessies met dezelfde tekst gewerkt. De inhoud van een sessie is wisselend; er is een verschil in de fasen die doorlopen worden in de eerste, tweede en derde sessie. De inhoud van de sessies binnen een week ziet er als volgt uit:

Fase 1: Oriëntatie (alleen bij sessie 1)

Fase 2: Voorlezen (en interactie bij sessie 1)

Fase 3: Simultaan lezen ('kooor lezen')

Fase 4: Woorden schrijven en lezen

Fase 5: Duo lezen (bij sessie 3 fluisterlezen)

Afsluiting

Ralfi-lezen

RALFI staat voor Repeated Assisted Level Feedback Interaction. Kinderen die langdurig veel te traag lezen maar de spellende leeshandeling beheersen, komen in aanmerking voor RALFI lezen. Hierbij leest een groepje kinderen samen met de leerkracht 4 tot 5 keer in de week een relatief moeilijke tekst. De teksten sluiten aan bij de belevingswereld van de kinderen en het niveau mag tot drie niveaus boven het beheersniveau liggen. Omdat een RALFI-tekst 5 keer in de week gelezen wordt, is niet iedere tekst automatisch te gebruiken als RALFI-tekst. Een RALFI-tekst is een informatieve tekst; niet verhalend. Het kind kan door de tekst iets over het onderwerp leren. De tekst bevat ongeveer 300 woorden. Het onderwerp is belangrijker dan het niveau. Uit onderzoek is gebleken dat zwakke lezers, bij gebruik van de RALFI methode, een tekst kunnen lezen die tot 3 AVI niveaus boven het beheersniveau ligt. We gebruiken op school hiervoor de Nieuwsbegrip teksten en de kidsweek, eventueel aangevuld door zelfgekozen teksten.

Zorgleerlingbespreking

Groep:

Leerkracht:

Datum:

Naam leerling	Probleemomschrijving	Acties	Wel/geen zorgleerling

DE KRIJTMOLEN

School van de toekomst

Formulier aanmelding zorgbreedteoverleg Noord (ZBO)

Datum:

Naam: Geb. datum:	Groep: Leerkracht(en):
Vraagstelling aan het zorgteam (begeleidingsvragen)	
<u>Van de leerkracht en IB'er:</u>	
<u>Van de ouders:</u>	
Samenvattend beeld (beschrijf kort de schoolsituatie)	
Waaronder: <ul style="list-style-type: none">• Didactische gegevens• Onderwijsbehoeften leerling	
<i>Wat weten we al?</i>	
Uitgevoerde onderzoeken/ondersteuning (intern/extern/wat/door wie/data)	
Leerontwikkeling (informatie uit toetsen en leerlingvolgsysteem)	
<u>Sterk:</u>	<u>Zwak:</u>
Werkhouding en taakgedrag (concentratie, motivatie, zelfstandig werken)	
<u>Positieve aspecten:</u>	<u>Risicofactoren:</u>
Cognitief functioneren (intelligentieniveau en -profiel)	
<u>Sterk:</u>	<u>Zwak:</u>
Sociaal-emotioneel functioneren (sociaal inzicht, impulsiviteit, zelfbeeld, gedrag naar binnen/buiten gericht, vriendjes, sociale vaardigheden)	
<u>Positieve aspecten:</u>	<u>Risicofactoren:</u>
Lichamelijk functioneren (gehoor, uiterlijk, motoriek, medicatie...)	
<u>Positieve aspecten:</u>	<u>Risicofactoren:</u>
Kenmerken onderwijsleersituatie (het handelen van de leerkracht)	
<u>Positieve aspecten:</u>	<u>Risicofactoren:</u>

Pedagogische aanpak:	
Didactische aanpak:	
Klassenmanagement:	
Kenmerken thuisituatie (gezin en ouders)	
<u>Protectieve factoren:</u>	<u>Risicofactoren:</u>
Gezinskenmerken:	
Lichamelijke verzorging:	
Cognitieve stimulering/verwachtingen:	
Sociaal-emotionele steun:	
Vrije tijdsbesteding (sport, activiteiten)	
<u>Protectieve factoren:</u>	<u>Risicofactoren:</u>
Maatregelen (HP, aanpak)	Effect:
Advies zorgbreedteoverleg (welke doelen worden geformuleerd?)	Afspraken/planning (wie, wat en wanneer)

Dit formulier kan (deels) samen met ouders ingevuld worden, maar dient in ieder geval voorafgaand aan verspreiding met ouders besproken te worden. Indien ouders participeren in het ZBO kunnen ouders op dat moment ook worden voorbereid op het ZBO (wat kun je als ouder verwachten? Wat komt er op tafel? Hoe kan de bijdrage van ouders eruit zien? etc.)

Verspreiding van het formulier onder de deelnemers van het ZBO dient één week voorafgaand aan het ZBO plaats te vinden. Op deze manier zijn de deelnemers in staat zich gedegen voor te bereiden op de bespreking.

Toetskalender 2016-2017

Groep 1/2

	sep	okt	nov	dec	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli
Rekenen voor kleuters					M2					E1-E2	
Taal Voor Kleuters					M2					E1-E2	
Synthesetoets 1 TBG		groep 2									
Analyse TBG		groep 2									
Rijmtoets TBG									Rijmtoets CPS		
Indeling VLL toetsen										groep 2*	

* Voor de indeling van de aanpak van VLL in groep 3 worden de toetsen afgenomen volgens onderstaand schema. Dat betekent dat alleen de kinderen waarvan de leerkracht een Zon-aanpak verwacht worden getoetst. Deze worden niet opgenomen in het Leerling Volg Systeem, maar vinden plaats voor de overdracht met de leerkracht van groep 3, op basis van die overdracht maakt de groep 3 leerkracht een groepsplan.

aanpak	omschrijving
Ster	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen die moeite hebben met auditieve taken; nog nauwelijks over letterkennis beschikken; geen interesse in lezen tonen.
Maan	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen die geen moeite hebben met auditieve taken en slechts een beperkt aantal letters kennen. • Kinderen die zijn blijven zitten.
Raket	In de loop van de kernen 1 en 2 zal blijken welke kinderen een versnelling in hun leesontwikkeling realiseren. Maar bij het begin van kern 1 werkt u nog zonder raketaanpak.
Zon	Kinderen, die én: <ul style="list-style-type: none"> • alle letters en mkm-woorden correct en vlot lezen: bij de Lettertoets (Kopieermap p.21 uit VLL) moet de score 'correct' minstens 30 zijn, en de tijdscore mag niet hoger zijn dan 40 seconden. De score op de woordtoets (DMT Leeskaart 1A) moet minimaal 20 zijn; • een zelfstandige werkhouding hebben; • een actieve leeshouding tentoonspreiden.

Groep 3

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M3					E3
DMT/AVI					M3			*		E3
Begr.lezen										E3
Begrijpend luisteren					M3					E3*
Spelling					M3					E3

Woordensc hat					M3					E3
------------------	--	--	--	--	----	--	--	--	--	----

* AVI en DMT bij leerlingen die M3 niet hebben gehaald én een D of E score op DMT

* E3 Begrijpend luisteren alleen afnemen bij leerlingen met een D of E score op E3 Begrijpend Lezen

Groep 4

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M4					E4
DMT/AVI			*		M4			*		E4
Begr.lezen					M4					E4
Spelling					M4					E4
Woordensc hat					M4					E4

* AVI en DMT toetsen bij een D of E score bij de vorige DMT én minimaal een half jaar achterstand op AVI

Groep 5

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M5					E5
DMT/AVI			*		M5			*		E5
Begr.lezen					M5					E5
Spelling					M5					E5
Woordensc hat					M5					E5

* AVI en DMT toetsen bij een D of E score bij de vorige DMT én minimaal een half jaar achterstand op AVI

Groep 6

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M6					E6
DMT/AVI			*		M6			*		E6
Begr.lezen					M6					E6
Spelling					M6					E6
Woordensc hat					M6					E6

* AVI en DMT toetsen bij een D of E score bij de vorige DMT én minimaal een half jaar achterstand op AVI

Groep 7

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M7					E7
DMT/AVI			*		M7			*		E7
Begr.lezen					M7					
Spelling					M7					E7
Woordsc hat					M7					E7

* AVI en DMT toetsen bij een D of E score bij de vorige DMT én minimaal een half jaar achterstand op AVI

Groep 8

Toets	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Rekenen					M8					
DMT/AVI			*		M8					
Begr.lezen										
Spelling					M8					
Woordsc hat					M8					
Entreetoets										
Eindtoets basisonder wijs										

* AVI en DMT toetsen bij een D of E score bij de vorige DMT én minimaal een half jaar achterstand op AVI

Zorgcyclus 2016-2017

N.B. Groepsplannen worden tussentijds aangepast door leerkrachten indien nodig.